НҰРА

Еженедельная газета Нуринского района

№ 16 (4626)
СУББОТА,
15 апреля
2000 года

Газета издается с 1 мая 1963 года | ГАЗЕТА ВЫХОДИТ НА КАЗАХСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ | ЦЕНА ДОГОВОРНАЯ

РЕШЕНИЕ
председателя IV сессии
Нуринского районного маслихата
от 10 апреля 2000 года п. Киевка

О созыве IV сессии районного маслихата

Созвать IV сессию районного маслихата 27 апреля 2000 года в 11 часов в здании аппарата акима района.

Д. СЫЗДЫКОВ,
председатель IV сессии районного маслихата.

К сведению депутатов

На рассмотрение IV сессии выносятся вопросы:

- О состоянии и мерах по улучшению образования в районе.
- Об исполнении бюджета района за 1999 год.
- Разное.

Т. РАХИМБЕКОВ,
секретарь районного маслихата.

МЫ НЕ ОДИНОКИ

Указом Президента нашей Республики наступивший 2000 год объявлен Годом поддержки культуры. Данный Указ не остался без внимания ни в одном учреждении. Наша школа благодаря своим спонсорам: ТОО "Жигер" (С.М. Ержуманов), ТОО "Бирлик" (К.К. Калиев), ТОО "Ырыс" (К.А. Амантаев) приобрела магнитофон, с помощью которого мы разнообразим свои мероприятия. А раз у нас есть своя музыка, значит открытие танцевального кружка будет как раз кстати, что мы и сделали с начала года. Кроме танцевального открыли еще и домбровый кружок. Теперь наши концертные программы насыщены многообразием номеров учащихся школы.

Мы от всего сердца благодарим наших спонсоров за поддержку и обещаем не подвести их. Это благодаря вам, мы провели замечательные новогодние утренники с призами и подарками, с музыкой и весельем. Не можем не отметить и предпринимателей А. Жаманбаеву и О. Ержуманова, выделивших со своих магазинов призы на сумму 1000 тенге на празднование Наурыза.

Хочется также поблагодарить акима села Д.К. Жаманбаева за то, что он помогает школе в организации спонсорской помощи. Он содействует объединению общих усилий поддержки нашему учреждению, что всегда действует безотказно. Да и как может быть иначе, ведь дети — это будущее и не только города или села, а страны в целом.

Спасибо вам, за понимание наших забот, отзывчивость и доброту.

Б. СЕРИКОВА,
с. Энтузиаст.

ВНИМАНИЮ РАБОТОДАТЕЛЯ — ПЛАТЕЛЬЩИКА ОБЯЗАТЕЛЬНЫХ ПЕНСИОННЫХ ВЗНОСОВ!!!

В настоящее время многие из работников получили на руки выписки из индивидуальных пенсионных счетов, открытых на имя вкладчиков Государственного накопительного пенсионного фонда, по которым зарегистрированы социальные индивидуальные коды (СИК). К сожалению, не все они верны: у кого-то ошибка в фамилии, имени или отчестве, у другого — неправильный адрес, у третьего — СИК и т.д. Все неправильные выписки приходят к вкладчикам на работу. А поскольку ответственность за правильность и полноту перечисления пенсионных взносов в соответствии с действующим законодательством несет работодатель — плательщик пенсионных взносов, то им должны быть предприняты меры по урегулированию вопросов, связанных с полнотой поступления средств на индивидуальные пенсионные счета вкладчиков.

Во всех случаях ошибочного указания реквизитов вкладчика при осуществлении платежей по обязательным пенсионным взносам в НПФ работодатель должен предоставить справку и список-подтверждение по приведенным формам.

В случае, если счет был открыт на ошибочные реквизиты вкладчика и нет счета с верными реквизитами вкладчика и не зарегистрирован СИК, работодателем должны быть представлены документы в Государственный центр по выплате пенсий для присвоения СИКа на работника. После перечисления первого пенсионного взноса с указанием зарегистрированного СИКа, представить в ГНПФ справку-подтверждение для урегулирования ошибки и объединения счетов.

Если счет открыт на ошибочные реквизиты вкладчика и нет счета с верными реквизитами вкладчика (СИК зарегистрирован на верные реквизиты), необходимо предоставить справку-подтверждение в НПФ, только после осуществления перечисления первого пенсионного взноса с указанием зарегистрированного СИКа.

Кроме того, необходимо учесть, что ранее представленные справки-подтверждения могут быть не отработаны в настоящий период. В таком случае сведения могут быть получены при индивидуальном запросе вкладчика непосредственно в фонд, либо через представителей или агентов фонда.

В соответствии с изменениями и дополнениями, внесенными в Закон "О пенсионном обеспечении в Республике Казахстан" от 07.04.1999 г. № 3641 от уплаты обязательных пенсионных взносов освобождаются лица, достигшие пенсионного возраста, в соответствии со статьями 9 и 60 названного Закона. Соответственно вкладчики-получатели имеют право на получение пенсионных накоплений.

По всем интересующим вопросам Вы можете обратиться к нашим представителям: г. Караганда, ул. 40 лет Казахстана, 11а, тел. (83212) 411297.

ОБРАЗЕЦ ЗАПОЛНЕНИЯ СПРАВКИ-ПОДТВЕРЖДЕНИЯ, отправляемый в г. Алматы по адресу: ул. Ауэзова, 82.

Полное наименование организации: ____________
РНН предприятия ____________
Почтовый адрес организации ____________
СИК
Банковские реквизиты предприятия: ____________
Наименование банка: ____________
Расчетный счет ____________
МФО ____________

Первый руководитель ____________ фамилия, имя, отчество.
(подпись)
Главный бухгалтер ____________ фамилия, имя, отчство.
(подпись)

М.П. ____________

Обязательные требования к оформлению справки:

1. На первой странице списка обязательно наличие углового штампа предприятия.
2. Справка должна быть заверена подписью первого руководителя, главного бухгалтера, круглой печатью.
3. Все листы списка должны быть пронумерованы.
4. **ОБЯЗАТЕЛЬНО УКАЗАНИЕ ДОПУЩЕННОЙ ОШИБКИ.** При указании ошибки необходимо полностью написать фамилию, имя, отчество, число, месяц и год рождения вкладчика. При обнаружении нескольких ошибок указываются все допущенные ошибки. **СПРАВКИ БЕЗ ТОЧНОГО УКАЗАНИЯ ДОПУЩЕННОЙ ОШИБКИ НЕ ПРИНИМАЮТСЯ.**

В случае, если бухгалтер не находит ошибки в своих списках к платежным поручениям, ему необходимо обратиться в обслуживающий банк, либо Государственный центр по выплате пенсий.

5. Все суммы, фамилия, имя, отчество, дата рождения вкладчика печатаются, либо заполняются разборчиво печатными буквами.

Внимание!

Справки, оформленные без соблюдения указанных требований, к исполнению не принимаются.

Справки, отправленные по факсу, не рассматриваются.

Верные данные					Неверно указанные данные				Информация о платежном поручении, в списке которого допущена ошибка				
№	Фамилия	Имя	Отчество	Дата рождения	Фамилия	Имя	Отчество	Дата рождения	№ платежного поручения	Дата платежного поручения	Дата банковской проводки	Общая сумма платежного поручения	Сумма взноса, перечисленная вкладчику в платежном поручении
1.	Луговая	Людмила	Константиновна	15.12.1938	Лугвая	Людмила	Константиновна	01.01.1948	14	16.01.1998	17.01.1998	125456,00	580,00
2	Луговая	Людмила	Константиновна	15.12.1938	Луговая	Люмила	Констаинона	15.12.1948	67	28.01.1998	30.01.1998	235165,00	580,00

Государственный накопительный пенсионный фонд.

Ұлы Жеңіске — 55 жыл

"Москва үшінгі шайқастың" күрескері

"Отандасыңмен отқа түс,
Күймейсің.
Отандасыңмен оққа ұш,
Өлмейсің".

Ерлік пен елдік егіз екені белгілі. Ұлы Отан соғысының ардагері, жаужүрек ағамыз, бүгінде 80-нің сеңгірінен, тіпті құзар биігінен самал жел, саумал ауамен тыныстап кешегі қан майданда көрсеткен ерлігінің жемісін көріп отырған асыл атамыз, ардагер-ұстазымыз, Киевка кентінің тұрғыны Қасымов Мұқан Қасымұлы жайлы сырт шертудің өзі мен үшін үлкен мәртебе деймін. Неге, дейсіз ғой. Басқалардың жөні бір басқа, ағамыздың жүріп өткен керуен тектес өмір жолы ештеңемен салыстыруға келмейтін "Ақиық" азаматтарға, жаужүрек жауынгерлерге ғана тән қасиет демекпін.

Жігерсіз жерде жол тұйық. Әрі қажырлы, әрі сабырлы адам ғана көздеген мұратына жетеді. Әңгіме барысында Мұқаңның сол тұйық жолдардың түйінін байыппен шешкенін байқадым. Ол нағыз ер. Сол үшінде алдына қойған мақсаттарына жетіп, алдына келген істі тындырып аяқтайды екен. Мұндай табандылық кез-келген кедергіні жеңеді десек, қанмайданда ағамыздың ештеңеден сескенбей 40 күн қоршауда қалған Москва үшінгі шайқастың топ ортасында болуы, әрине, қазақтың қырандай самғаған жас күрескерін бейне бір бұрынғының батырларындай етіп көз алдына елестетеді. Елес емес-ау, бұл шындық. Мұндай ерлікті бейнелейтен күш тек, беріктік десек, ақыл мен парасатты тең ұстаған күрескердің нағыз ештеңеден сескенбейтін батырлығы. Біз әлбетте саусақпен санарлықтай болып ортамызда жүрген, қатары күннен-күнге сиреп бара жатқан Мұқаң сынды ақсақал сарбаздарымызды хан көтеріп аспа төк ұжымақтай ұяда ұстағанымыз жөн сияқты. Олар енді ешқандай мұқтаждықтың, ұрпағының өзі нарықтың қиыншылығын көріп ардагерлерімізді шаршатпауға тиіс. Мұқаңның қанмайданда жауға қасқайып тұрып атой салған нағыз батыр болғанын бүгін ұрпақ жақсы біледі. Қадір тұтады, құрметтейді. Бұл бүгінгі біздің теңдессіз телегей-теңіз мақтанышымыздың орынды куәсі болмақ. Мұқаң турасында айтсам, ең қиын кедергі, қыршын жасын қиып кетуге бар сұм соғыста жан аямай, Отаны мен болашақ жолында жан тәнімен беріліп, жастық қайраты, нар тәукеліне басып, қайсарлықпен соғыста ерлікпен күресуі десек, бұл да ешкімнің қолынан келе бермеген қажырлылығы мен қайсарлығы ғой.

Қабырғасын қаусатып,
Бір-бірінде сөксе де,
Қабағын шытпас ер керек,
Біздің бүйткен бұл іске! деп, Махамбет Өтемісұлы жырлағандай, Ұлы Отан соғысының ардагері, бүгінгі ұрпаққа баянды бақыт, жырғаулы тұрмыс сыйлаған қанмайданның батырларының бірі болған Мұқаңа олардың айтар алғысын, тілер тілегін айтпағанда мәңгілік қарыздар екенімізді Ұлы Жеңістің 55 жылдығы қарсаңында тағы бір мәрте жаңғыртуымыз білгеннің ісі. Соғыс ардагерінің, Мұқаң сынды батыр атамыздың:

Тебінгі терге шірімей,
Терлігі майдай ерімей,
Алты малта ас болмай...
Ат үстінде күн көрмей,
Ашаршылық, шөл көрмей...

Ер төсектен безінбей,
Түн қатып жүріп, түс қашпай...
Темір қазық жастанбай...
Құ толағай бастанбай,
Ерлердің ісі бітер ме, - деп тағыда Махамбет Өтемісұлының жыр жолдарын ауызға ала отырып, мұндай тарихи өлең жолдарының нағыз кейіпкерлерінің бірі болған Мұқаң турасында айтып сөз, ойлап тіл жетпейтін ерлігі мен өнегесін қастерлеп өту, қастерлеу арқылы бүгінгі ұрпақтың оларға деген сезімі байқалатынын айтсам деймін.

Алтын анам, Отаным, сенен аяр жаным жоқ, сенен іркер күшім жоқ, - деп ер қайратына мін дағы өрге бас. Отан өз бесігің, өз үйің. Сол Отанға қауіп төнген кезде ең сүйікті щұғыл ісінде артта қалып, Қазақстан атты қаһармандар ұясынан Мұқаңдай қарапайым азаматтардың алмас пен құрыштан берік, қылыштан өткір өткөрік шағында алды-артына қарамай өлімге бас тігіп, ақыр соңында жырғаулы өмірге сара жол салғанын минут сайын еске алып, бағалап отырсақ, бұл да ізеттілік пен инабаттылықтың, Ерлерге деген құрметтің белгісі емес пе! Азамат өмірі - Отандікі. Отанға, қоғамға пайда келтіретін тек өзеуреушілік емес, шынайы батырлық пен батылдық ғана. Бұл Мұқаңдай ерлердің ғана ісі демекпін. Халқымыздың өткені, бүгінгі және келешегінің тірі шежіресі болған ардагерлеріміздің жүріп өткен жолы салиқалы да жарасымды болғаны даусыз. Ақ сүтін беріп аялап өсірген ананы қалай сүйсең, еліңді қорғап, ерлігін көрсеткен ерлерді де солай сүю бүгінгілердің, біздің қасиетті борышымыз. Мұқан Қасымұлының қара шаңырағында, бәйбішесі Зүпен Әбілдақызымен тізе қосып жырғаулы тұрмыс құрып отырған бір шағында бірге болып әңгімелестім. Тып-тыныш, тап-тұйнақтай таза, кең де жарық бөлмелерінде екі қария түстен кейінгі тыныштықта демалып жатса керек. Ағамыз бұрында ұстаз болған, мәдениетті, кіршіксіз таза пейілді, жұбайы екеуі де қарапайым жандар екен. Ұлы Отан соғысының ардагері, ардақты ағаны кеуде көтеріп кеңсеге шақырғаннан гөрі кішілік танытып, үйінде жолығуды мұрат тұттым. Әйел салтымен имене кіріп, төрге оздым. Жастықтан басын көтерген Мұқаңнан жөн сұрасқаннан кейін әлгі қанмайданның хикаясымен қиямет-қайымын сұрадым. Сөзге сабырмен жауап қатқан ардагер: - Қызым, мен 1918 жылғымын. Байтұғанның Шұңқыркөлінде туылып, сонда бастауыш сынып, сол кезде аудан орталығы болған Казгородокта орта білім алдым да іле Петропавлға мұғалімдер училищесіне түсіп бір жыл оқыдым. 1939 жылы қарғыс атқыр соғыс басталды. Алды - артымызға қарамай, әскерге алынып кете бардық. Тура екі-үш күннен соң Москвадан бірақ шықтым. Әуеліде Туланың Алтай аймағынан бізді Смоленскіде немістер қоршап алған Елни деген қалаға әкелді. Сібірден жол тартқан бізді қуалап отырып, жаңағы Мәскеуге әкеп бірақ шықты, - деп ауыр күрсінді ақсақал ардагеріміз. Соғыстың жарақаты карт жүрегін тағы бір сыздатып өткен ол әңгімесін әріден сабақтады.

- Қыркүйекте соғысқа кірдік. Осы жерде қанішер немістерді тоқтаттық. Бетін қайтардық. Қараша айына дейін соғыс толастаған жоқ. Бір 107 атқыштар дивизиясы болып үлкен құраммен келген жауынгерлер қатарымыз азайып қалды. Содан бізді шегеріп, соғыстағы ерлігімізді бағалап Қызыл туды 5-ші атқыштар дивизиясы атандырып, күшімізді қайтадан толықтырды. Сол орталық фронтта болдық. Дәл сол тұста қоршауда қалдық. Тағы сол Туланың бойында болдық. 15 тәуліктен соң қоршауды бұзып, Москва түбіндегі тылға келдік, - деді ол.

Бұл 1942 жылғы соғыстағы ауыр кезеңдер болса керек. Қақаған қыста, желтоқсан айында немістерге қатаң соққы берген манағы бесінші дивизия ел жүрегі болған Москва үшінгі шайқастың белді күрескерлерінің құрама бөлігінің абыройлы болғанын, жауға мықтап соққы бергенін ерекше бір толқу үстінде Мұқаң сол кездегі жастық жігерінің қайнаған қайрат күшінің бұлқынысын айтты. Яғни дәл сол тұста жаудың тұмсығын бұзып кері қайтуға мәжбүр еткендерін білдік. Қайтып олар ілгері жылжи алмай Москва емес Пруссияға қарай бет алғаны майдангерлеріміздің ерлігін паш етті.

- 1942 жылы майдан алаңындағы ерлігіміз бағаланып, III дәрежелі "Даңқ" орденімен, 1943 жылы соғыста Қызыл Ту орденімен, сол жылы "Жауынгерлік ерлігі үшін" және "Москваны қорғаны үшін" медалдарымен (Сталиннің қолы қойылған) марапатталдым. - Неміс фашистерін Москвадан қуғаннан қуып, орталық Россиядан бірақ шығарған олар, Шығыс Пруссия мен Беларуссия жерін жаудан тазалаған соң Кенигсберг атты Балтық теңізі жағалауындағы қалада тұрды. Кенигсбергте жүргенде қан майдан аяқталғанымен, орындарына келе қойған қарулы күш жоқ болғандықтан, олар 1946 жылға дейін сонда тұрып қалды. Бір жыл тұрып әскерден босанып шыққан Ұлы Отан соғысының жауынгері баяғыда өзі соғысқа аттанған мұғалімдер училищесіне қайта барып оқуын тәмәмдайды. Сол жылдан Байтұған мектебіне келіп, 1978 жылға дейін ұстаздық еңбегін жалғастырады. Қасқалдақтың қанындай шыбын жанын шүберекке түйіп жүріп қорғаған болашақ жас ұрпаққа жырғаулы тұрмыс сыйлаған ол енді білім берді. Білімнің бастауы, қайнар бұлағы бастауыш сынып бүлдіршіндерінің ең сүйікті ұстазы атанған ағамызға аудан бойынша соғыс ардагеріне енді, еңбек ардагері - ұстаз атағын сыйлайды. Кеудесіндегі соғыс ардагерінің сан түрлі орден медальдарының қасынан енді бейбіт еңбектің соның ішінде ұстаздық еңбектің ардагері атандырған медалі жарқырап мен мұндалауы қайсар ержүрек ұлдың қажымас ұстаз екенін танытты. Ағамыздың кеудесінде маршал Жуков Г.К. пен Москваның 150 жылдығы және Женістің 10, 20, 30, 40, 50 жылдық медалдары күнмен шағылысып, Ұлы Жеңістің 55 жылдығы атындағы Даңқ орденіне тағыда орын беріп тұрғандай елестеді, маған. Ағамыздың жағасы жайлау, көңілі көл-көсір. "Қызым, Ұлы Жеңістің Астанада өтетін тарихи парадына қатысуға шақырылдым. Алла жазса үлкен қуаныш күтуде" - деп балаша қуанады. Айналайын ардагер ағаларым, күллі той сендердің арқаларың емес пе! Қуанышының ұзағынан сүйіндіргей. Сіздерге бәріде жарасып тұр ғой.

Енді ардагер атамыздың шуақты шаңырағы, ордалы отбасының бүгінгі тұрмыс-тіршілігі жайлы бір ауыз сөз.

Батыр атамыз Мұқаңа, Анадан артық, Анасынан қымбат жан жоқ. Батыр да анадан туады. "Сүтпен сіңген мінез сүйекпен кетеді" деген. Жоғарыда айтқан күллі киелі сөзіміздің кейіпкері Қасымұлы Мұқаңның анасы марқұм Зиба анамыз бен жалғыз апайы Зейнегүл Мұқанқызын ол тілге тиек етті. Жұбайы 78 жастағы Зүпен шешейден 81 жасқа қараған Мұқаңның ұлын ұяға, қызын қияға қондырған жан екенін айтсам деймін.

Гауһары-ата-анасының жайылып жастығы, иіліп төсегі болып алақанында аялап отырған ерке қызы. Мал дәрігері. Маралы - Байтұған мектебінде ұстаз. "Әкелі ұл жаужүрек" деген дейін Жаңбырбай, Жәңгір, Рахым сынды үш ұлы ұялы шаңырақ иелері. Немере, шөбере сүйген қарияларымыз жарқын жүзбен, жайлы тұрмыс құруда көрінеді. Мұқаң өзі айтпақшы "Отан - өз бесігің, өз үйің" демекші, Қазақстанның жүрегі, Отанымыздың алтын діңгегі Астанада Жеңістің - 55 жылдығы парадында алшақ басып нұрлы Нұраның нұр перзенті болып қайтыңыз демекпіз.

Шәмей БІЛГІШБАЙҚЫЗЫ.

ЭТИ УДИВИТЕЛЬНЫЕ АКСАКАЛЫ

СЕЛЬСКИЙ АКИМАТ: "КРУГЛЫЙ СТОЛ"

Аким села Кубетей Е. Туранов и сегодня спозаранок спешил на работу. Приятно вдыхая свежий мартовский воздух, как бы чувствовал магическую силу весны. А она, первая весна нового тысячелетия, проявлялась вовсю, заставляя отступать задержавшуюся зиму-матушку. Село пробуждалось вяло, не торопясь. И это яркая примета времени, застоя многих участков производства - безработицы. Хотя в отличие от других здесь стабильно работает (в три смены) мельница, где занято немало селян. Разумеется, в разгар ремонтной поры, механизаторы спешат в мастерскую. Да и вопросами трудоустройства руководители хозяйства занимаются. Благодаря этому заметно развивается малый и средний бизнес, всячески поддерживается предпринимательская деятельность односельчан. Отсюда, пожалуй, и то, что Кубетей сравнительно сохранил свой облик: мало разобранных (разрушенных) домов, а основные улицы, как и прежде, сохраняют тополиный наряд. Чего греха таить, Едил Жунусбекович не скрывает радости, хотя и беспокойства хватает. Ведь состояние выживания только отступает, а впереди дел невпроворот. Они все на повестке, на проработке, лишь бы год выдался благополучным. Да, дай Бог, чтобы первая рабочая весна третьего тысячелетия принесла удачу, а осень - порадовала богатым урожаем.

- Ассалаумагалейкум, Жака! С наступающим Наурызом! Пусть он принесет удачу и благополучие!

- Алейкумуссалям, Едеке. Спасибо. Дай Бог, чтобы сбылись твои пожелания.

Аким нисколько не удивился тому, что Жармухамбет Жакенов уже дожидался в конторе. Он по природе своей беспокойной души человек. Долгие годы бессменно руководил ведущим отделением тогдашнего совхоза "Черниговский". Односельчане до сих пор тепло отзываются о нем, ценят его вклад в общее дело, особенно то, что вложено в воспитание подрастающего поколения. Когда на днях открылась мечеть, то не было и разговора о том, кому доверить ее начинающие шаги. Кубетейцы единогласно провозгласили Жакенова главной фигурой святого места: он и советник, и наставник, и делопроизводитель. Повезло молодому имаму Сергали Базарулы!

- Подойдут не все, уж завтра на Наурыз, а? - спрашивает Жака, оправдываясь за аксакалов.

- Хорошо, сколько будет и ладно, - соглашается аким.

Их и здесь осталось мало - 10 человек. А непосредственных участников ВОВ и того меньше. Первым подошел Н. Дудкин, ветеран войны. Однако Николай Федорович держится бодро. Разговорчив, весел и на жизнь пока не жалуется.

- Живу, слава Богу, готовлюсь встретить 55-ю годовщину Великой Победы. Воспитали со старухой пятерых детей. Все семейные, самостоятельные. Они ведь, что птенцы - разлетелись кто куда.

- Когда призвались, сколько Вам было лет?

- В 1942 году, тогда шел 21 год.

- Часто ли вспоминаете о днях боевого крещения? Расскажите какой-нибудь эпизод.

- Да, иногда встает перед глазами фронтовое лихолетье. Особенно больно вспоминать о тех безусых солдатах, которые, защищая общую Родину, отдали самое дорогое - жизнь. Наши бойцы поистине проявляли массовый героизм. А я один из многих, чьи судьбы тесно переплелись в то время. Прошел краткосрочные курсы и "скороспелкой" вступил в бой минометчиком. В Орске набирался военных навыков. Воевал и на Калининградском, и на Сталинградском фронтах. Садился и на трактор, и на боевую машину командиром орудия - на войне, как на войне. В одном из кровопролитных боев от экипажа из 7 человек осталось четверо. Сильно ранило и меня. Лечился долго, меняя госпиталь за госпиталем.

- О, Николай Федорович уже успел рассказать о своем ратном подвиге. Калеке, мы с тобой чуть не опоздали, а? С наступающим Наурызом! Это был Н. Иващенко, ветеран ВОВ, отдавший всю послевоенную сознательную жизнь школе, воспитанию детей. Нестареющего балагура и весельчака, в Черниговке уважают и стар и млад. А вместе с ним, тоже педагог, отдавший нелегкому труду всего себя - Калкеш Ахмантаевич Досанов.

- Николай Корнеевич, Вы выглядите просто молодцом! И шутки ваши уместны. Хотя наш сегодняшний разговор "за круглым столом" не столько о воспоминаниях, сколько о том, каково ваше, у ветеранов, житейское положение, социальная защищенность. Извините, что перебиваю, но давайте русло повернем к заданной теме.

- Во-первых, нечего извиняться, Едил Жунусбекович. А во-вторых, разве плохо живем, так ли друзья? Конечно, не сравнить с тем, как было лет 10-15 тому назад, но…

- Прав Николай Корнеевич. Углем, кормами, продуктами обеспечены. Честно говоря, многие из нас помогают детям, внукам. Другое дело, что надо решать вопросы своевременной выплаты пенсии, возвращения долгов за льготы прошлых лет. Спасибо за заботу акиму, председателю ТОО "Черниговское" Сабиту Калденову.

- А Жармухамбет Жакенов, - опять подхватывает инициативу Иващенко, председатель нашей ветеранской организации. И ему большой рахмет за то, что честно и добросовестно оправдывает доверие аксакалов. Кстати, он один из первых моих учеников. Вот что вам скажу, друзья. Нам сообща надо бороться с безработицей — массовым злом общества.

Аксакалы горячо подхватили тему. Говорили о проблемах неработающей молодежи, о том к чему это приводит, о культуре поведения в целом.

- Мечеть в какой-то мере смягчит проблему,- подхватил разговор аким села, видимо сам не замечая того, что отходит от основной темы.- Начало неплохое, обнадеживающее. Четыре дня в неделю проходят занятия. Дети с интересом и желанием включились в познание духовного мира. Жака, хотелось бы обратить ваше внимание на то, чтобы молодежь и учащиеся глубже познавали бы о культуре общения: в семье, школе, обществе с тем, чтобы в них уже сегодня закладывались зерна доброты и отзывчивости, нравственности и честности. Кстати, уважаемые ветераны, для этого одной лишь мечети недостаточно.

- Чего тут не понять, надо взяться за церковь.

- Совершенно правильно, Николай Федорович. Как можно быстрее следует восстановить бывшее здание церкви.

- Друзья мои, это же немыслимое дело.

- Нет Николай Корнеевич, мыслимое. И бюджетникам, и коммерческим структурам, и частным лицам - всем селом нужно взяться за такое доброе дело,- отрезал аким.

- Кто против этого, мы никогда не делились,- говорит опытный педагог Калкеш Ахмантаевич.- Раньше в нашу церковь ходили из всех близлежащих сел. Это было место и единения, и вдохновения, и воспитания. Однако с безработицей, как со злом, необходимо бороться и современными рычагами воздействия. Особенно когда речь идет о занятости учащихся и неработающей молодежи.

- Согласен. Церковь мы восстановим. Но вот о чем говорили ниже, так у нас имеется твердая проработка занятости старшеклассников и молодежи, в весенне-летние и осенние периоды сельхозработ. Очень тяжело всех распределить и закрепить куда-то. Однако такой план, согласованный с председателем ТОО Сабитом Нурмухамбетовичем Калденовым, имеется.

- Да, на сезонные работы и раньше привлекали. Сейчас просто необходимо вспоминать о хорошем забытом,- дополняет акима, умудренный жизнью, организатор производства Жакенов.

- Дорогие мои ветераны, я и не заметил, что отошли от основной темы. Давайте ближе к вам и вашим проблемам.

- Едил Жунусбекович, да о чем ты говоришь,- перебивает акима Николай Корнеевич.- Разговор наш на заданную тему. То есть, живо касается и меня, и его, и всех односельчан. Если будет все нормально в школе и достаток в семьях, то будет и культура, и порядок везде: на улице, в общественных местах. А это действенные факторы, непосредственно влияющие на укрепление трудовой дисциплины, повышение производительности на рабочих местах. Все вместе, лечебная благодать для нас, ветеранов. Не так ли, друзья?!

- Безусловно, и нервы на месте и пенсия в сохранности,- шуткой ответили ветераны.

Ваша взяла,- согласился Туранов.- Тем не менее вопросы транспорта по вызову для ваших нужд, льготы, санаторное лечение, повседневный досуг и т.д., остаются за нами. Желаю вам такого же бодрого настроения и крепкого здоровья на долгие годы!

Да, эти удивительные аксакалы. Хотелось ближе узнать об их житье-бытье, о волнующих проблемах. А они - о детях, внуках, о делах повседневных… И так всегда, всю жизнь. С наступающим светлым праздником - Днем Победы! Дай Бог, чтобы в таком же здравии вы встретили и 60-ю годовщину славной даты!

Боташ БЕКМАГАМБЕТОВ,
село Кубетей.

ИМАНДЫЛЫҚ

Күмбезінен нұрын төгіп Алланың...

Бұрнағы күні көбетейліктердің қуанышында шек болмады. Көптен бері тағатсыз күткен ауыл мешіті есігін айқара ашып, алыс-жақыннан ниет білдірген өңір жұртшылығының басын қосты. Тіптен ағымдағы асығыс шаруаларын кейінге қойған аудан әкімі Дауылбай Мейрамұлы Құсайынов та алғашқылардың бірі болып, ат басын тіреді. Боса-моса Қараталдан Ербол Мұқанұлы мен Мирас Ишанұлы, ал Байтұғаннан Сыздық Максұтұлы бастаған ауданның белгілі дін басылары мен олардың қатарын толықтырған және басқа да елді мекендер имамдарының соңына ерген қалың топ әп сәтте-ақ алқа-қотан жиынға айналды. Көктемнің көгілдір шуағына бөленіп, тіршілік атаулыға нәр беріп, жаңару жолын бастағалы отырған қазақи жаңа жылдың есік қағып келіп тұрған шағында, әрине мұны ұйымдастырушылар ниетінің періштелер құлағына шалынып, қабыл болғаны деп жоруымыз керек. Тамырын тереңнен тартып, жұртшылық жүрегіне тебірене жеткізген кіріспе сөзінде салиқалы ой толғамын ауыл әкімі Еділ Тұранов та осындай көрегендік болжаммен тастай түйіндеді. Мұнаң соң бірінен соң бірі кезек алып, әркім өзінің мұсылмандық діни жолға, әдет-ғұрыпқа көзқарасын, білген-түйгенін ортаға салып, ой бөлісті, пікір алмасты мешіттің бастау қадамына, болашағына ақ тілек, ақ баталарын берді. Әсіресе осында көп жылдар селолық кеңес төрағасы боп қызмет істеген Евдокия Васильевна Кутищева, саналы бар өмірін жас ұрпақ тәрбиесіне сарқа жұмсаған Жамал Тұранова және өмір көрген, имандылық жолын ұстанған Дәруза шешейдің (имамның анасы) толғамды түйіндері, құйма құлаққа қонымды діни уағыздары көпшілік көңілінен шығып, жылы қабылданды. Әділі керек, микрофон ұстап, лебізін білдірген көбетейліктердің қай-қайсысы болмасын, ауыл әкімшілігіне, шаруашылық басшыларына шынайы алғысын білдіріп, сіңірген орасан зор еңбектері жәйлі ағынан жарылды.

- Біріншіден, мешіттің өте қысқа мерзімде іске қосылуына "Чернигов" жауапкершілігі шектеулі шаруашылықтың төрағасы Сәбит Калденовтың қосқан үлесі бір төбе екені ақиқат, - деді осы жолы халық қалауымен діни орынның имамнан кейінгі негізгі тұлғасы: әрі кеңесші, әрі ұстаз, әрі шаруашылық меңгерушісі болған Жармұхамбет Жәкенов. - Екіншіден, көпшіліктің көлдей көмегі. Әйтпесе, соңғы жылдары қаңырап бос қалып, әбден тозығы жетіп құлауға айналған бұрнағы селолық Кеңес ғимараты, небары бір ай ішінде күрделі жөндеуден өткізілуі мүмкін емес еді. Ішкі бөліктері бұзылып, жаңадан жылу өткізілуі, терезелері торланып, әктелу-сырлану, 16-17 банке сыр кетсе, осының әрқайсысы 600-800 теңгеден, құны қымбат материалдан 100 текше метр төсеніш төсеу, болашақ діни сыныптар орны мен жабдығын жасау, күмбезін сәулеттендіріп, оны орнату, ішітысына арабша жазулар жазып, өрнектер салу-айтуға ғана оңай шаруа шығар. Осы орайда қаражат жөнінде де үстіртін болса да түсініктеме бере кетейінші. Тұрғындар өз ырқымен садақа-пітір ретінде 28 мың теңге ақша жинады. Ал еңбек жұмысы әуелі 25500, онан соң 63 мың теңге жұмсады. Не айтуға болады: ниеттері қабыл болсын, жақсылықтары алладан қайтсын!

- Босада өткен қиындықтар, жұмсалған қаражаттар еске алынған соң, - дейді, алпамсадай дене бітіміне қарамастан, табиғатынан биязы жұмсақ тілді Жақаң - абзал азаматтардың біразын атап өтейін. Мысалы, жалпы басшылық ЖШШ-қ төрағасының орынбасары Юрий Иванович Ананченкоға жүктелсе, техникалық тетіктерге байланысы мәселелерді шешуге бас инженер Анатолий Николаевич Литвиненко қызу ат салысты. Ал 70-тен асқан Былқылова Құстия шешейдің өнегесімен Жәкенова Жанара, Хамзина Зухра да көп еңбек сіңірді. Сондай-ақ, езу тартар лебізден шығып "Бес келіншек" атауына ие болған, ел аузына іліккен Күлән Елеусізова, Нәсіп Кенжебаева, Жібек Балтабаева, Күлпән Берденова және Зәуре Рақымжановалардың ақысыз-пұлсыз атқарған жұмысы нағыз имандылықтың оң көрінісі емей немене. Ал, өнерлі азаматтар, күмбезді орнатқан Сәбит Балтабаев пен арабша жазу иесісі Рәшит Қалиевқа қалайша риза болмасқа?!

- Енді - дейді сөзін одан әрі сабақтаған Жәкенов, - имандылықтың жоғары деңгейін танытқан елдің мешітке арнаған сыйсияпатына тоқтала кетейін. Әуелі мынадай бір баршаны елең еткізген жәйт туралы айтайын. Жиналғандардың көпшілігіне беймәлім Бибіқадиша Райымбекқызы Маханова (Астанадан келген) мешіттің ашылу-рәсіміне палас сыйлады. Ал Әбсәмат Ахметжанов болса бір кілем және 2 қап ұн берді. Ауданның бас имамы Ербол Мұқанұлы мен Байтұғанның бас имамы Сыздық Максұтұлы бір-бір кілем мен құран кітабын табыс етті. Және бұлардың екеуі де құран оқып, мешіттің өркенді өріс алуына баталарын берді. Одан қалды Е.Тұранов, Ж.Күлтаев, Ж.Жәкенов, М.Темiров бір-бірден кілем, ал мұғалімдер ұжымы мен Шахтер ауылының имамы Ербол палас сыйлады. Ал кәсіпкер Гуля Әлібекова 2000 теңге, оның әріптестері Атаркүл Сыздықова, Мария Пронич, Айман Ильясова және ауыл ақсақалдары Әбдірахманов Қасқырбай мен Болат Қабдоловтың әрқайсысы бір мың теңгеден ниет ұсынды. Сондай-ақ имандылық жолынан Дауылбай Құсайынов, Топархан Рақымбеков және Дауылбай Жаманбаевтар да құр алақан қалмады. Бір сөзбен, Көбетей мешітін көп болып, халық болып көтеріп жіберді. Тек, ашылу рәсіміне жиналғандар ниетіне 2 үлкен қой арналып, ас берілді. Меніңше, мешіттің ертеңі өрелі, өрісі кең, имандылық-сауықтыру жолы таза болады деп ойлаймын. Әрине, оған жас имам Серғали мен өзім және алқа мүшелері болып, алла амандығын берсе, бар күш-қабілетімізді сарқа жұмсаймыз.

- Мешіттің атқарар қызметі, міндеті, парызы, тек дінді уағыздау емес, - дейді ауыл әкімі Еділ Жүнісбекұлы. - Мұның кең түсінікте, таза ұғымда тәрбиелік мәні мен өнегелік маңызы қоса болуы абзал. Сағыныш сазын жасырмай, зарыға тосқанда, жерлестердің көбінің күткені де осындай терең түсінікті төңіректесе керек. Әсіресе, қазіргідей жұмыссыздық белең алып, жастар арасында тәртіп бұзушылық өсіп отырғанда, мешіттен күтер оң көрініс, белді үлес үміті зор. Және солай болар деп сенемін де. Өйткені ала жіпті аттатпайтын имандылық жолы жас ұрпақ бойына адамгершілік жоғары қасиеттер ғана қалыптастырады деп білемін.

Бұл күндері Көбетей мешітінде жұмасына төрт рет діни арнайы сабақтар өткізілуі тұрақтылық алған. Оның екеуі ер балаларға, ал екеуі қыз балаларға арналған. Бұдан басқа да белгіленген шаралар ретіне қарай жүзеге асырыла бастады. Көбетейліктерге: "Күмбезінен нұрын төгіп Алланың, қабыл қылсын ниеттерін барғанның! - деп біз де ақ тілегімізді білдіреміз.

Боташ БЕКМАҒАМБЕТОВ,
Көбетей ауылы.

Суретте: Көбетей ауылының мешітінің ашылу рәсімінен көрініс.

АРДАҚТЫ АҒА

Қарияларымыздың күш-қайраты азайып картайса да, жас ұрпаққа рухани дем беріп отырулары ежелден келе жатқан ұлттық дәстүріміз. Міне осындай қарияларымыздың бірі Теңіз өңірінің құрметті ағасы болған Қасымбек Мұханалиев еді. Ол кісіні Теңіз, Қорғалжын, Ақмола өңірінде білмейтін азамат жоқ. Қасекеңнің өмір жолы, ақылойы, парасаттылығы, туған жеріне деген сүйіспеншілігі алты жастағы бала мен алпыс жастағы әкеге өнеге, үлгі.

Елағасының қызыққа толы ғұмырында қиындықтар да аз болған жоқ. Ол қалың халыққа қайғы-қасірет әкелген соғыста жаумен арпалысты. 18 жасқа енді келген Қасымбек Мұханалиев 1942 жылдың аяғында Баршын жеріндегі Саумалкөл көлінің маңайынан соғысқа аттанды. Алты айлық дайындайтын оқудан кейін пулеметші ретінде жекелеген Примор армия сабында тұрып, бірінші жауынгерлік шайқасы Ескі Қырым стансасы мен Тамань қаласы үшін болды. Қасекең жалпы Қара теңіз жағалауындағы барлық елді мекендерді фашистерден босатуға қатысты. Ал азат еткен қалаларының бірі - Керчь. Бұл ұрыста қасындағы жолдастырынан айрылды, қиындық көрді.

Севастополь, оның Сапун тауын неміс басқыншыларынан азат ету Қызыл әскерге оңайлықпен келген жоқ. Күні-түні болған кескілескен ұрыстың бел ортасында Қасекең жүрді. Батыр-қала шайқасы үшін асыл ағамыз кеудесіне орден тақты. Бұған қоса Севастополь қаласының мұражайынан орын алып, осы қаланың Құрметті азаматы атанды. Бұл оның ерен ерлігіне көрсетілген алғыс пен құрмет.

Севастопольдан кейін кідірмей Херсон қаласын фашистерден тазартуға ол өз үлесін қосты. Тіпті бітік мол шыққан егінді жинасуға жергілікті халыққа көмектесті.

Жаңадан толықтырылған Қырым әскери бөлімінің жауынгерлері Батыс Украинадағы Карпат аумағындағы жаумен шайқасты. Львов қаласындағы ұрыста Қасекең жарақаттанды. Госпитальдан кейін Қасымбек Мұханалиевке лейтенанттар дайындайтын курсқа жолдама берілді. Оқу ойдағыдай өтіп жатқанда Қасекеңдерді Чехословакияның Сечень қаласына десантпен түсірді. Бұл отты күндердің соңғы шайқасы еді. 1945 жылдың 9 мамырын-Жеңіс күнін осы қалада қарулас достарымен қуана қарсы алды.

Туған өлкені көретін күн жеттіау дегенде, ол Курган қаласынан поезд эшалонымен Жапон соғысына аттанды. Бір ай болған қысқа соғысты 1945 жылдың 2-ші қыркүйегінде Маньчжурияның Харбин қаласында аяқтады. Жер шарын лапылдаған өрт басылды. Бірақ Қасымбек Мұханалиевтің әскери өмірі осымен біткен жоқ. Содан 1950 жылға дейін жер түбі Чукотқада Отан алдындағы борышын әрі қарай жалғастырды. Сол уақытта - 1947 жылы артиллериялық дивизон басшылары жас Қасымбектің болашағынан үлкен үміт күтіп, ақыл-ойына сеніп, Хабаровскідегі саяси қызметкерлер дайындайтын екі жылдық курсқа оқуға жібереді. Бұл қол жетпейтін, қадірлі оқу болып саналатын. Зымырап өте шыққан екі жылдан кейін, қолына диплом алып, өзінің дивизиясына партия ұйымының хатшысы ретінде қайта оралады.

Жеті жылдан соң, 1950 жылдың тамыз айында Қасымбек Мұханалиев елге келеді. Содан бергі ғұмырын Қорғалжын-Теңіз өлкесінде өткізіп, оның өсіп-өркендеуіне тікелей араласты. Талай жылдар бойы жұмысшылар комитетінің төрағасы, бастауыш партия ұйымының хатшысы, аудандық тұрмыс комбинатының директоры, кейінгі уақытта ардагерлер кеңесінің төрағасы болды. Ардақты аға қай саланы басқармасын өзіндік ізін қалдырды. Әсіресе, қол астында қызмет атқарған жастардың өмірлік көзқарастарын қалыптастырды, оларды адалдыққа, адамгершілікке баулыды, ешкімге жалтақтамай батыл ойларын айтуға үйретті. Дарынды қыз-жігіттерді қолдап, олардың биік дәрежелі маман иелері болуына жол ашты. Ақсақалды "менің еңбектегі ұстазым" деп аузына алып жүрген көптеген белгілі азаматтардың бүкілін тізімдеу мүмкін емес.

Қасекең өнегелі отбасының отағасы. Мейірімділік пен жылылықты ағамыздың шаңырағынан-ақ аңғаратынбыз. Өзінің өмірлік жолдасы Хадиша апайға деген мөлдір және нәзік сезімін таза қалпында сақтай алды. Сыйластықтың өзара түсіністіктің арқасында алты бала тәрбиелеп өсірді.

Тұңғыштары Құрма Қасымбекқызы Баршын орта мектебінің директоры, жаңадан сайланған аудандық мәслихаттың депутаты. Екінші балалары Боранбай әке жолын қайталады: ол Ауғанстан соғысының ардагері. Саяш пен Ботагөз Астана қаласында тұрады. Бейімбет ауыл әкімшілігінде жүргізуші. Барлық балалары жалпы алғанда ынтымақты отбасының иелері.

Ауыл ақсақалының үйі қонақсыз болмайтын және Қасекең жора-жолдастарымен бай еді. Ақсақал достықты бірінші кезекке қоятын. Сан қилы уақиғалардан тұратын ғұмырда берік болып, ол өзін-өзі жоғалтпады.

Қатарымызда жүргенде биыл 75 жасқа толған торқалы тойын, Ұлы Жеңістің 55 жылдығын - 9 мамыр күні өзінің сүйсініп шырқайтын "Кестелі орамал" әнімен қарсы алған болар еді... Әттең-ай... Қасекең өмірден кетті. Алайда оның халыққа жасаған қызметі, өнегелі өмірі, жастарға берген тәлім-тәрбиесі мәңгі жасайды.

Біз ұмытпаймыз Сізді, ардақты аға!

Бахыт МҰХИТДЕНОВА,
Баршын ауылы.

Открытие музея

СОХРАНИМ ИСТОРИИ СТРОКИ

Ивановская средняя школа имени Карима Мынбаева преподнесла детям и жителям села большой подарок к Наурызу: 20 марта состоялось открытие этнографического музея. Сегодня мне бы хотелось рассказать об этом более подробно, а именно — о вкладе родителей в это большое дело. Музей был открыт благодаря инициативе учительницы истории Э.П. Сапарбековой.

Эльмира Пернихановна родом из исторической местности: с. Караспана Ордабасынского района Чимкентской области. Она закончила Чимкентский педагогический институт. В Ивановской средней школе работает с 1997 года, преподает историю Казахстана во всех казахских классах. На вопрос о том, как у Вас возникла идея открыть музей, Эльмира Пернихановна ответила: "Такая мысль появилась со временем, по истории Казахстана не хватало литературы, дети плохо знали свой родной язык, не было наглядных пособий. Чтобы лучше довести до детей учебный материал я рисовала на доске схемы, искала необходимую литературу, проводила внеклассные мероприятия".

1999 год был объявлен Годом преемственности поколений. Дети живо интересовались древней историей: обрядами, культурой, героическими легендами. И это меня подтолкнуло на мысль открыть исторический кружок. В кружке занимались 25 учеников из разных классов. Еще в 1998 году в школе на заседании методобъединения я сказала о своем плане — открыть небольшой этнографический музей. Мое решение более укрепилось, когда я поделилась этой мыслью с методистами районного отдела образования Балкен Кусаиновной, Нагимой Тулеовной, Ризой Елеукеновной. Они одобрили мои планы, помогли своими советами. Помогла советами и Алматова Ханымгуль Алматовна — руководитель этно-педагогического отделения института усовершенствования учителей в г. Караганде, там же я встретилась со многими творческими людьми, которые своими советами еще более обогатили мои планы. По совету Ханымгуль Алматовны исторический кружок был преобразован в исторический клуб "Руханият". Само название клуба говорит о его сущности и цели — обогащении духовных ценностей народа, воспитании чувства патриотизма и любви к родному краю. Чтобы добыть необходимое количество экспонатов я обошла всех старожилов нашего села, ездила в Казгородок, Захаровку. Некоторые люди были готовы помочь, относились к этому с пониманием, но встречались и такие, которые были просто равнодушны. На каникулах я ездила в Чимкент к матери. Очень помогли мне своими

советами мать и мои учителя, с которыми я там встретилась. Оттуда я привезла ручной ткацкий станок моей бабушки из крепкого дерева жиде, растущего только в южных областях, брат сделал домбру, почти такую, какую делали наши предки. Привезла книги, которые имеют ценное историческое значение: "Ы. Алтынсарин", "Борте — Шыңғысханның жұбайы", "Күңгір-күңгір күмбездер", "Кенесары — Сыздық сұлтандар", "Иман-Шарт", «Ғибейул Ислам» и др.

В Ивановке от всей души старалась мне помочь Бесекеева Алтын. Она передала в музей старинное серебряное кольцо своей матери, которому уже более ста лет, детскую колыбель. В селе Казгородок Кульпан тәте передала в музей старинные национальные украшения из серебра, ныне покойной бабушки Бибан. Большую помощь мне оказали родители детей с исторического клуба: Шукетаева Фатима привезла из села Энтузиаст и передала в музей старинный коржын (принадлежности для верховой езды), колдермен (ручная мельница), Жусупова Тлеукен передала керамическую посуду, Абильдабекова Багаш передала старинный сундук, Калиева Сакып вместе с детьми с исторического клуба помогла сшить для кукол национальную одежду. Шалабеков Т.А. помог достать в Елизаветинке Акмолинской области старинное седло, камшу. На свои личные сбережения я приобрела часть украшений в Караганде в искусственно-декоративном магазине, внушительное чучело орла-символа бескрайних казахских степей в Елизаветинке, игрушечный сувенир "Караван верблюдов" здесь в Ивановке, старинный ковер ручной работы. Подушки, корпе, узоры шила сама и помогла немного Жусупова Тлеукен. Постоянно интересовались и морально меня поддерживали: ветеран труда, старейшая учительница Т.П. Кошевец, председатель профкома учительница Г.К. Жуматаева, член родительского комитета с моего класса Жолдыбаева Галя. Неоценимую помощь оказала К.С. Шалабекова. Она меня поддерживала, воодушевляла, ведь не всегда все получалось гладко. Я также благодарна своему мужу Нурлану, который вместе с детьми с исторического клуба помог в обустройстве музея, взяв на себя больше половины домашних забот. Большую помощь в подготовке членов исторического клуба к открытию музея оказала специалист по музыке Карисова Халима. Два месяца безвозмездно она репетировала с детьми на домбре патриотические песни, танцы и т.д.",— так закончила свой рассказ об открытии музея Эльмира Пернихановна.

20 марта среди многочисленных гостей степенно шествовали одетые в красочные национальные костюмы родители, которые помогли Эльмире Пернихановне. Бесекеева Алтын, Абильдабекова Багаш тепло поздравили всех присутствующих. Члены исторического клуба "Руханият" подготовили тематическое выступление "Тағдырыңды-тамырсыздық індетінен калкала" охватывающее историю казахского народа с древнейших времен и до современности. В начале Эльмира Пернихановна зачитала стихи, которые сочинила к открытию музея:

Дағайыр мынау елімде,
Қуаныш кернеп жүректе,
Жиналып отыр бар қауым,
Тілектес болып біздерге!

Дүниенің жарық кілті - білімде,
Ғылым керек, болашақ пен бүгініме.
О заманда, бу заманда, білімсіз,
Көркейменген ешбір адам, кісі де!
Жаңа ғасыр, жаңа келді мыңжылдық,
Өшкенімді өсірсің, ол тың беріп.

Жерім, елім, тілім, дінім аманда,
Жасау керек қазақ елі мәңгілік.

Ұлт болып, ел болып жаса мәңгі,
Ата-баба мұрасы болып сәні.
Қолға алған бағытым ұрпақ мәні,
Ұрпағым көгерер елдің бағы.

Одухотворенная новыми преобразованиями, в них она старалась выразить свое восхищение великими просторами степей, передать праздничное ликование людей. Она утверждает такие воспетые великим Абаем ценности, как знания, наука. Нет ничего важнее и ценнее, чем знания. Они будут нам озарять путь в новом веке, в новом тысячелетии. Опираясь на духовное наследие, на многовековую историю, богатый и красочный казахский язык, религиозные ценности, мы воспитаем подрастающую молодежь, достойную смену нынешнему поколению.

Ведущие вечера Садыков Азамат, Шалабекова Бибигуль, Абильдабеков Куаныш выразительно читали слова сценария. Красиво звучали песни в исполнении Казимовой Бахыткуль. Хорошо сыграл роль Чингизхана Каирбеков Данияр, роль Казбек би — Онгарбеков Казбек, роль Аблай хана — Абильдабеков Куаныш, роль Томирис, санской царицы — Шахметова Назгуль, Калмакского хана — Жусупов Ерболат, роль Бауржан-батыра — Смагулов Бауржан, роль Толе би — Хананов Рустем. Младшая группа исторического клуба активно исполняла песни, танцы.

Все члены исторического клуба внесли свой вклад в дело открытия музея. Кошанов Касым активно помогал в обустройстве музея. Садыков Азамат сам сшил себе красочную национальную одежду. Девочки — Бесекеева Камиля, Ахметова Айгуль, Рахматуллина Сания сами себе сшили костюмы, активно выступали со своими песнями и танцами.

Закончился вечер. Коллеги по работе, гости, родители — все поздравили Эльмиру Пернихановну, а она стояла взволнованная, смущенная. Сентиментальная и романтичная по своей натуре, Эльмира в это время думала о своих учителях, о своей маме, которая в младенчестве вместе с молоком впитала в нее целеустремленность, упорство в достижении цели, и мысленно благодарила их. Благодарила всех, кто ей помогал в этом нелегком деле.

Кропотливый труд Эльмиры Пернихановны высоко оценили коллеги по работе. Дирекция школы приказом от 21 марта объявила ей благодарность с занесением в личное дело.

В тетради отзывов для посетителей музея появилась первая запись. Ее оставил заведующий районным отделом образования С.С. Жумабеков: "Я очень рад открытию музея". Он будет способствовать сохранению и приумножению культурного наследия казахского народа, развивать интерес и уважение к истории и культуре, пробуждать чувство любви к Родине, национального достоинства. Я также надеюсь, что открытие этнографического музея будет служить улучшению учебного воспитательного процесса и музей будет в дальнейшем дополняться новыми экспонатами".

И закончить хотелось бы словами, что Эльмира Пернихановна — специалист молодой, энергичный. Вся жизнь у нее впереди. Пусть сопутствует ей только удача.

Попутного ветра, Эльмира!

Е. ГОЛУБ,
председатель родительского комитета. Перевод стихов А. Онгарбековой, учителя СШ им. Мынбаева.

На снимках: Бесекеева Алтын, пенсионерка, ветеран труда, исполнившая на открытии музея обряд "Шашу"; Э.П. Сапарбекова (вторая слева) в окружении родителей, чьи дети посещали исторический кружок.

"Дантист–Нура" встречает своих клиентов

Сегодня в медицине, как о процветающей, особо говорить не приходится. Эксперименты над ее разделением, а теперь вновь — воссоединением, во многом повлияли на качество обслуживания больных. Особенно пострадал зубопротезный кабинет, который вообще остался без какой-либо поддержки со стороны государства, словно в этом плане у населения все в порядке. Но это далеко не так. Пусть не каждый из нас обращается хоть раз в жизни к хирургу или невропатологу, зато без зубного врача мы не можем обойтись в любом возрасте. Почти каждый взрослый человек нашего поселка, да и не только поселка, но и района с благодарностью отзывается о таких замечательных специалистах своего дела, как Владимир Кузьмич Охинько, Ержанова Бахыт Бижановна и Наталья Борисовна Бычек, всю свою трудовую деятельность посвятивших любимому делу. Очень хорошо, что у них есть последователи, которых уважают не меньше и на прием к которым идут пусть не с удовольствием, но без особой боязни.

Сегодня мне хотелось бы рассказать об открытии в райцентре частной клиники, где лечат и удаляют зубы, протезируют, оказывают услуги челюстно-лицевой хирургии по ценам, не выше государственных, да к тому же, имеющих льготы, которые при госучреждениях отменены. Так, в "Дантисте-Нура" с пятидесятьюпроцентной скидкой обслуживаются дети, многодетные матери, реабилитированные граждане, участники Великой Отечественной войны. Этот немаловажный факт обязательно должен привлечь внимание населения и помочь утвердиться на новом месте коллективу новой клиники.

Сейчас под руководством Амангельды Айдархановича Турарова, квалифицирован-

ного врача, имеющего лицензию, трудятся два техника — Аскеев Мухамедья, с двадцатилетним стажем работы и Бексултанов Сагиндык, с таким же опытом практической деятельности. На смешанном приеме общей практики по удалению и лечению зубов обслуживает больных Раиса Зайнуловна Турарова, окончившая Карагандинский мединститут и начинавшая свою трудовую деятельность в городской больнице. Пока еще небольшой стаж работы, всего полтора года, у Скакова Ардака, но уже и его, как врача знают и уважают клиенты. Среди младшего медперсонала умело справляется со своими обязанностями Зуетас Алла Васильевна.

Коллектив немаленький, да и кабинетов здесь достаточно, чтобы полноценно охватить больных. По отдельному помещению имеют хирургический, терапевтический и ортопедический кабинеты. Есть зуботехническая лаборатория, паяльная и гипсовочная. Уютный зал ожидания с телевизором и журналами на столе, чтобы отвлечь от неприятных дум о бормашине или щипцах. В перспективе у Амангельды Айдархановича — еще увеличить штат на двух техников, приобрести новую технику, отвечающую требованиям сегодняшнего дня. За то оборудование, которое сейчас арендует коллектив, они благодарны Бокешу Ораковичу Еспаеву, директору Нуринской ЦРБ. Но время не стоит на месте и в данный момент цивилизованное общество уже пользуется другой современной техникой, новыми обезболивающими медикаментами, которые пусть не сразу, но постепенно хочет приобрести Амангельды Айдарханович. Повысив в феврале свою квалификацию в Государственной медицинской академии, он надеется приобретенный опыт и знания передать и своим коллегам, используя при этом все возможности при лечении клиентов.

Хотелось бы пожелать всему этому коллективу больших успехов в их начинании, поменьше трудностей, только уважения и благодарности всех, кто хоть однажды сюда обратится. К сведению населения необходимо добавить, что срочное обслуживание больных здесь оказывается круглосуточно, т.е. через сторожа сообщается врачу на дом и тот незамедлительно едет на вызов. Находится клиника по улице Талжанова, 12 (вторая половина двухквартирного дома, напротив военкомата). Имеется телефон: 2-28-46. Звоните, приходите, здесь вам будут рады.

Н. ШЕВЧЕНКО.

На снимках: коллектив "Дантист-Нура"; врач Р. Турарова принимает больного.

Школьная жизнь

ПЕДАГОГИКА СОТРУДНИЧЕСТВА

С начала учебного года коллектив школы направил свою воспитательную работу на создание условий для развития творческой, деятельной, самостоятельной личности. Для этого в школе организован школьный парламент, заранее намечен план работы.

На 16 февраля был запланирован День самоуправления. Дети и учителя планомерно "шли" к этому дню. В начале февраля были назначены дублеры. Ученики сами выбрали предметы, которые будут вести, классное руководство. Они посещали уроки, знакомились с методикой работы учителя. Заранее с дублерами были проведены беседы о том, что они отвечают за жизнь и безопасность детей – с "директора" и "завуча" – особый спрос.

Было дано дополнительное задание: провести в двух сменах линейки, проверить дневники и поурочные планы дублеров.

И вот долгожданный день настал, когда школа была полностью "в руках" детей. Роль директора исполнял ученик 11 класса Тлеуханов Жаслан, который пришел ровно в 8 часов, завучем стала учащаяся 11 класса Ершова Оксана.

Вечером на расширенный педсовет подошли и учителя, и дублеры. Первое, что я увидела, войдя в учительскую, это глаза дублеров. Они так и "горели" от впечатлений и эмоций, которые переполняли детские души. Каждый в подробностях и наперебой рассказывали о своих уроках. Здесь же был подготовлен отчет по методобъединениям. Директор и завуч за один день многое успели провести в двух сменах: линейки (с построением, гимном, все как положено), проверить поурочные планы учителей, проверить дневники, написать справку, поздравить техничку с днем рождения, посодействовать в приобретении солярки, поработать индивидуально с учениками, нарушавшими дисциплину.

На мой вопрос – изменились ли у них отношения между собой, они в один голос ответили: "Конечно!". В этот день они друг к другу обращались по имени-отчеству. Впечатления были очень сильные. Не могу не назвать всех, кто умело "заменил" наших преподавателей в этот день. Это, конечно же, Тлеуханов Жаслан – директор школы, Ершова Оксана – завуч-организатор, Балтабаева Назия, Мухамеджанова Айнура, Ахмедина Зухра, Ордабаев Женис, Титимов Аманбек, Сапожникова Оля,Тулегенов Габит, Арипов Руслан, Конемодо Витя, Туякпаева Гульнар, Умирхожина Оля, Сафиулина Эльмира, Сафиулин Азат, Альмаганбетова Асемгуль, Алшинбаева Ботагоз, Жанабаева Гульжан, Хусаинова Камиля, Болатова Гульнур, Шалабаев Жаслан, Копбаев Кайрат, Рахимбекова Ляззат, Карманова Айгуль, Мукушева Гульмира, Каржасов Сымбат, Дюсенбина Жанар, Тлеуханова Динара, Жакупова Перизат, Кабиденов Азамат, Онгарбеков Муратбек, Курманова Асель, Левенцова Света, Темирбулатова Айгерим.

Не передать словами волнения, которое испытывали находящиеся вне стен школы учителя, директор и завуч. Вряд ли кто из них чувствовал себя спокойно. Директору Даулету Жолдыбаевичу все же не усиделось на месте, он наведался в школу, но его попросили удалиться. Я усмиряла свои порывы телефонными звонками. По мнению присутствовавших в школе старших (завхоза, дежурной технички), дисциплина была идеальной. Конечно, переживали и классные руководители за своих подопечных. Но все получилось на "отлично".

Через неделю школьным парламентом (спикером является Ершова Оксана) было проведено собрание старшеклассников, на котором обсуждались учащиеся, которые нарушили дисциплину в День самоуправления.

3 марта учителей школы пригласили на кустовые соревнования по спортивным играм в с. Шахтер и администрации школы не пришлось "ломать" голову над тем, кем заменить учителей. Мы знаем, наши ученики – достойная нам замена.

"Учитель до тех пор учитель, пока учится сам". Так, мы, учителя, отработавшие не один год, многое "взяли" на вооружение от своих учеников.

Б. СЕРИКОВА,
заместитель директора по воспитательной работе СШ им. С. Сейфуллина.

ТІЛІҢ - ТҰҒЫРЫН

Тіліміз таза болса игі

"Заула, заула, заула тіл
Халқымның көңілін аула, тіл".

Кенен Әзірбаев.

Жуықта аудандық оқу бөлімінің тіл маманы Тәңірберген Дәрібайұлымен осы салада әңгімелестім. Ол қазақ тілінің мемлекеттік мәртебе алуы тек қағаз жүзінде қалып қоймауы үшін көптеген шаралар іске асырылуы қажеттігін айтты. Соның бірі-қазақ мектебінде қазақ балаларының сөйлеу тілін дұрыс қалыптастырып, әрі жақсы етіп дамыту жұмыстарының аудан мектептерінде өз хал-қадірінше жүріліп жатқанын тілге тиек етті. Баланы дұрыс оқытып және жақсы тәрбиелей білу-мұғалім үшін үлкен өнер. Қолында дипломы барлардың бәрі бірдей бұл өнерді игеріп кете алмайды. Талмай іздену барысында ғана оған ие болады. Оқушының ана тілінде сөйлеуін дамытуда мұғалімнің ролі өте зор. Мұғаліммен оқушы арасындағы қарым-қатынас сөз жүзінде болғандықтан, сөйлеу мәдениеті жоғары деңгейде болуы керек. Қазақ мектебінің оқушысы мен мұғалімінің қарым-қатынасы нағыз қазақша болса, қазақ мектебінің ұлттық ерекшелігі де дараланады. Егер мұғалім оқушымен сөйлескенде қазақ тілінің мол байлығын орынды да, шебер пайдаланып, нәрлі сөздерді қолдана білсе біріншіден, баланың жүрегіне жол табады, екіншіден, сөйлеу мәдениетін байқаған оқушының ұстазына деген сенімі молаяды, үшіншіден, ұстазына еліктеген оқушының ана тілінде шебер сөйлей білуге ынта ықыласы артады.

Тіл байлығы тек қазақ тілі мұғалімі емес, басқа да пән мұғалімдеріне тән қасиет. Егер оқушымен басқа тілдерде араластырып сөйлессе, ана тілде сөйлеу жүйесі бұзылып, таза қазақ тіліндегі тәрбиеміз зая кетті деген сөз. **Абай атамыз айтқандай: "Басқа сөзбен былғанса сөз арасы,**

Ол ақынның білімсіз бейшарасы" - дегендей тіліміз нақты таза көркем тіл болуы шарт. "Тіл туралы" Заңның орындалуы жайында көптеген мектептерде жұмыс жүріп жатыр. 2000 жылдан бастап аудандық оқу бөлімі іс-қағаз үлгілерін қазақ тілінде жүргізе бастады және де басқа ұлт өкілдерінің арасында қазақша курстар жүргізіліп жатыр. Наурыз айында басқа ұлт мұғалімдерінің арасында конкурс қазақ тілінде өткізілгелі отыр. Мектептерде, орыс сыныптарында қазақ тілін оқытуға жоғары талап қойылуда. № 3 мектепте өтілген ашық сабақтың нәтижесі, мұғалімдердің сабақта 45 минут қазақша сөйлеп өткізуі, орыс сыныптарда өте жоғары жетістік деп ойлаймын. Яғни оқушылар қазақ тілінде түсінік алып, қазақ тілінде жауап беріп сөйлей білуі, ол мұғалімнің жетістігі. Сол сияқты осындай көрініс Талжанов атындағы орта мектепте де болды. Яғни оқу-тәрбие жұмысы дұрыс жолға қойылып, өз тілімізде өткізіліп отыр.

Қазақ халқының тілін, дәстүрін, салтын үйретуде үйренуде аудан мұғалімдері жақсы жұмыс істеуде. Қазақ тілі мұғалімдерінің курстары өтіп жатыр. Сырттай жоғары оқу орындарында көптеген мұғалімдер оқуларын жалғастыруда. Сайып келгенде, қазақ мектептеріндегі тіл сабағының барысы , оның үйретілуі жайлы айта келе тіл маманы:

Мен қазақпын, оған қуанамын,
Мен қазақпын, өз тілімде ұға аламын.
Мен қазақпын, тілі жоқ мәңгүрттерді,
Көруге дәтім жетпей ұяламын.

Өнер қуған жастар көп арамызда,
Қанша білім мына біздің санамызда.
Тұғырдан көріне алмай жалқаулықпен,
Көлеңкеде көрінбей қаламыз ба.

Енжарлықты тастайық, оянайық,
Жаңа ғасыр, адамзат, ойланайық.
Намысты қолдан бермей қазағым-ау!
Ал, кәнекей, сілкініп қозғалайық, - деп тіл туралы өзінің көкейін тесіп, көкірегінен туындаған өлең жолдарымен сөзін тәмәмдады.

Сөз өнерінің сұлулығынан халықтың, баланың жан сұлулығы туындайды. Қарапайым әңгімені қанатты сөзімен аяқтаған маман алда да көптеген іс тындыратыны айқын. Тіл тазалығы үшін, мағына дәлдігі үшін, тіл өткірлігі үшін күрес-мәдениет құралы үшін күрес. Бұл құрал неғұрлым өткір болса, ол соғұрлым нысанаға дәл тиіп, ол солғұрлым жеңімпаз болмақ. Бұл дәуірде өз тілін, әдебиетін білмеген, қадірлемеген адам толық мәнді зиялы азамат болмақ емес. Сөз өнері -басы қатты бәйгі аты сияқты. Сөзді бағалар, сөзге тоқтар, сөзден мағына іздеу адамды мәдениеттендіре түседі. Таза сөйлеу де мәдениеттіліктің ең бір биігі десек болғандай. "2000-Мәдениеттану жылында" күллі салада бұл құдіретті ана тіліміздің туын биікке көтеріп, мәңгілікке жетелейік, ағайын!

Шәмей БІЛГІШБАЙҚЫЗЫ.

Апталық әсерлі болды

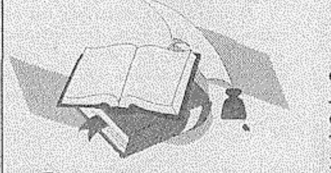

Бір мезгіл өтіп кеткен өрелі тарихымызға көз жүгірте қарасақ, қат-қабат қоғамдық қатынастың даму эволюциясында адам баласының бір-бірімен қарым-қатынас жасауы, ұғысып-түсінісуі, өсіп-жетілуі тек тіл арқылы ғана жүзеге асатындығын әсте естен шығармағанымыз жөн. Яғни, "Тіл - адамның аса маңызды қарым-қатынас құралы" деген осы бір қатаң қағида тіл білім ғылымында да орнықты да орынды айтылған. Егер де қандай да бір ұлттың тілі өшсе, сол қоғамдағы ұлттың түбірімен тоқырап кететі айдан анық.

Ендеше, сан жылдар бойы тілімізге төнген қауып-қатер жолында қапыда қалмай мемлекет тарапынан ана тіліміздің алаңсыз дамуына, қазақ тілінің күннен-күнге құрметі артуына, яғни оған бас... ден қойылғандығы баршаңызға белгілі. Олай болса жұлдызы жанған ұлттық тіліміздің шырағын сөндірмей, қайта оны күннен-күнге әспеттей түсуіміз орынды. Осындай ана тіліміздің дамуына, өресінің кеңеюіне белсене араласып бел буған Киевка № 3 орта мектебі - мемлекеттік тіліміз - Қазақ тілінің кең қанат жаюын, оның жалпы - халықтық сипатқа ие болуын күн тәртібінің басты мәселесі етуде.

Аталмыш мектептің алғашқы қадамынан-ақ атқарған істерінің өзі ауыз толтырып айтарлықтай. Соңғы жылдарда Киевка № 3 орта мектебі 5, 6, 7 қазақ сыныптарын ашып үлгерді. Бұл дегеніңіз санаулы жылдан соң ауданымыз орталығынан тағы бір қазақ орта мектебі бой көтереді деген сенімдеміз. Тіл мәселесін бұлайша әріден қозғауымыздың мәні-аталмыш мектепте өткен тақырыбымыздың арқауы "Қазақ тілі апталығы" қалайда бұған себеп болуда. Жуырда өткен "Қазақ тілі апталығы" тыңдарман қауымның көңіл-күйін ерекше бір серпілтіп тастады. Осы апталықта қазақ және орыс сыныптарында қазақ тілі және әдебиет пәндері бойынша ашық сабақтар тұрақты өтілуде. Қазақ тілі және әдебиет пәндерін оқытуда ұлттық салт-дәстүр, әдет-ғұрыптарды сабақпен сабақтастыра отырып, мазмұнды да мағыналы тәрбие негіздері үйретілуде. Әсіресе, Торғын Құсайынқызының "Ата салтым - ардағым", Ләззат Жангелдіқызының "Өнер алды - қызыл тіл" тақырыбындағы көңілді тапқыштар клубы сайысы, Әйгерім Нұрланқызының "Ұлттық ойындар" атты ашық сабақтары қазақ тілін басқа ұлт өкілдеріне үйретуде өте тиімді болуда. Өзім осы тіл мамандарының ашық сабақтарына қатыса отырып, өзге ұлт өкілдері оқушыларының қазақ тілінің ережелеріне ден қойып, оның ауыз-екі сөйлесуге кәдімгідей бейімделіп қалғандықтары, әрине, қуанарлық жай. Бұлай қазақ тіліне деген құрметтің күннен-күнге артып, оны оқып-білейінші деген ынтаның баршылығы, әрине, жоғарыда аталған пән мұғалімдерінің жетістігі, оқыту әдісінің шебер үлгісі, ұстаздық еңбектің жемісі деуге әбден болады. "Қазақ тілі апталығында" қазақ сыныптары өнер-білімдерін ортаға салып, ашық сабақтарын жалғастыруда. 7-қазақ сыныбында мақала авторының жетекшілік етуімен поэзия әлемінде еркін жүзген дара тұлға, ақиық ақын Мұқағали Мақатаев шығармаларынан кештік өткізілуі, көрерменнің ризашылық сезіміне бөленді. Бастауыш қазақ сыныптары түрлі тақырыптық тәрбие сағаттарында қазақтың ұлттық ойыны, ертегі түрлері өткізілді. Осы сыныптардың ұстаздары Күлпәш Әбікенқызы, Шолпан Қанатқызы "Ол кім? (сайысы), Зүбәржат Дәулетбекқызы, Зәуреш Сәлменқызы "Ертегілер еліне саяхат" атты тақырыпта тартымды да тамаша сабақ үлгілеріне көрермен қауым дән разы болды. Осылайша аталған апталығымыздың аяғы Ұлыстың Ұлы күні мерейлі Наурыз мейрамымен ұласып әп-әдемі тойға айналды. Наурыз мейрамы тіліміз бен дәстүрімізді одан әрі жаңғырта жалғастырды. Тәрбиелік мәні зор тартымды өткен Наурыз мейрамымен "Қазақ тілі апталығы" оқушылар мен ұстаз, ата-аналардың көңілінен шықты. Әрі өте әсерлі болды. Жаңа өмір баспалдағына аяқ басып, XXI ғасырға қанат қаққалы отырған кезімізде осылайша мемлекеттік тілімізді дамытуда аталмыш мектептің тіл мамандары нақты жұмыстар атқаруда.

Айбек ӘКІМБЕКОВ,
Киевка № 3 орта мектебінің мұғалімі.

МЕКТЕП ӨМІРІ

Есте қалған апталық

Наурыздың үшінші апталығында Талжанов атындағы мектепте Ашық есік апталығы өтті. Апталықта есте қалдыру, шәкірт бойына игілікті тәрбие ұялату мақсатында әрбір пән мұғалімі мен сынып жетекшілерінің өзіндік шеберлігін, шығармашылық еңбегін шыңдауды мақсат етті. Мектебіміздің ұлағатты мұғалімі Жаманбаева Қ.К. химия сабағында және тәрбие сабағында ұстаздық шебер тәлімін таныта білді. Өзінің тәрбие сабағында Қарлығыш Кәкібаевна "Имандылық-инабаттылық" тақырыбында балаларға ашық әңгімелеп, олардың пісіріп әкелген шелпегімен ауыл ақсақалы Б.Қожахметовке құран оқытып, Құрбан айт туралы әсерлі әңгіме айтылды, ата-аналар да бата берді. Мұқышева Б.Ж., Мамбеталиева Р.Б., Қожахметова Б.У., Жаяубаев Е.К., Құсайынова С.Х. өздерінің сабақтарына, тәрбие сағаттарына ата-аналарды қатыстырып балаларының оқу және тәрбие жұмыстарын көрсете білді. Адамшылыққа, еңбекке тәрбиелеу,үлкенді сыйлауға, табиғатты сүюге өздерінің сабақтарында мұғалімдер үлкен өнегелік пен білімділік танытты. Осы аптада спорттық ойындар және сайыстар өтті. Волейбол, баскетбол, теннис ойындары ата-аналар арасында өткізілді. "Ата-ана және мен" атты спорттық әулет сайыстары өткізілді. Бұған мектепте баласы оқитын он бір отбасы қатысты. Осы ойындарының демеушісі болған "Жартас" ұжымының басшысы Намысов Д.О. ауыл адамдарының батасын алды. Мектебімізде наурыз мерекесіне арналған "Наурыз-думан" өтті. Мектебіміздің түлектері өздерінің сазды шығармашылық өнерлерін көрсетті, әрі ата-аналарын қуантты. Сабақтан тыс драмалық шығармашылық, вокал үйірмелерінің еңбегін сахнада тамашалады. Тойдың сәні - ұлттық Қазақша-күрестен сайыс өтті. Бұл сайысқа қатысқан оқушылар мен ауыл жігіттері сыйлықпен марапатталды. Ойынның демеушісі "Жартас" ұжымының басшысы Намысов Д.О. Жарысты ұйымдастырушысы - дене шынықтыру мұғалімі Ә.М.Құсайыновтарға халық разы болды. Жарысқа 60-тан астам жасөспірімдер мен жігіттер қатысты.

Жеңімпаздарға ақшалай сыйлықтар берілді. Сондай-ақ айтуға мақтауға тұрарлық ата-аналармен конференция және отбасылық қайырымдылық жұмыстары өткізілуде.

МҰҚАМЕДРАХИМОВА Ақмарал Сабиқызы,
мектеп кәсіподағының төрайымы.

Неосторожность может привести к пожару

Пожары в жилых домах и хозяйственных постройках причиняют большой материальный ущерб и нередко приводят к гибели людей, а также живности. Сейчас наступил период, когда все жители района, для того чтобы привести в опрятный вид свои дворы, приступают к очистке территорий дворов от разного рода мусора, травы, сорняков и остатков сена на подворье. Все это является легковоспламеняющимся материалом, который при горении может привести к неминуемой беде.

Анализ пожаров, происшедших в районе за прошлые годы, показал, что виновниками их возникновения зачастую являются сами жильцы, домовладельцы, а также их дети. Очень много пожаров возникает из-за того, что домовладельцы в период уборки территорий подворий сжигают мусор, сухую траву и т.д. и оставляют их без присмотра в то время, когда искры от разведенных костров разлетаются в разные стороны, тем самым создавая угрозу возникновения пожара не только на

ЗА ПРОТИВОПОЖАРНУЮ БЕЗОПАСНОСТЬ

своем подворье, но и в соседних. Нередки случаи, когда сжиганием мусора занимаются дети без присмотра старших. Все это может привести к пожару, который жильцы не в состоянии потушить своими силами, в результате чего огонь уничтожает постройки и жилье, нанося материальный ущерб.

Также приближается сезон, когда в период цветения тополей тополиный пух ляжет на землю, словно снег, но этот снег очень опасен тем, что даже при небольшом скоплении может вызвать пожар от брошенной непотушенной спички или окурка сигареты. Часто случается, что дети поджигают пух.

Пользуясь случаем, Государственная противопожарная служба обращается к жителям района:

Граждане, будьте осторожны при пользовании открытым огнем на подворье!

Не разжигайте костры во дворах, будьте осторожны при курении, не бросайте непотушенные спички, сигареты!

Не разрешайте пользоваться детям спичками!

Вывозите мусор с подворья на свалку!

Берегите жилье от пожаров!

М. НУРБЕКОВ,
инспектор ПЧ-39 ГПС,
старший лейтенант внутренней службы.

ПРОФОРИЕНТАЦИЯ

Чтобы стать офицером

В Республике Казахстан каждый год требуются кадровые офицеры для укрепления обороноспособности страны, усиления Вооруженных Сил.

Для этого имеются военная академия и военные училища РК, где готовят офицеров-специалистов.

В военные училища и на военный факультет принимаются лица мужского пола, годные по состоянию здоровья, в возрасте от 17 до 21 года. Прослужившие срочную военную службу – не старше 23 лет. Абитуриенты и курсанты военных училищ обеспечиваются бесплатным проездом, питанием, общежитием, получают стипендию. В период обучения курсантам два раза в год представляется отпуск зимой – продолжительностью до 2-х недель, летом – 30 суток.

После окончания высших учебных заведений выпускникам выдается диплом о высшем образовании (равный диплому гражданских институтов). Курсантам, окончившим средний инженерный факультет Алматинской военной академии и средние технические училища – диплом о среднетехническом образовании. В них срок обучения – 3 года. В высших училищах – 4 года. Всем выпускникам училищ присваивается звание "лейтенант".

На основании Закона Республики Казахстан "О статусе и социальной защите военнослужащих и членов их семей" для военнослужащих установлены следующие льготы: бесплатный проезд к месту проведения отпуска и обратно (по территории СНГ), бесплатная путевка на себя и 50% оплаты путевки на членов семьи для санаторно-курортного отдыха, а в случае отказа от санаторно-курортной путевки офицер вправе получить денежную компенсацию, бесплатный проезд в городском транспорте, 50% оплату коммунальных услуг, электричества, газа, телефона, полное освобождение от подоходного налога. По итогам года выплачивается единовременное денежное вознаграждение в размере до 3 окладов, при выходе в отпуск – материальная помощь в размере 1 оклада.

Для желающих поступить в Военную академию и военные училища явиться в Нуринский райвоенкомат по адресу: пос. Киевка, улица Талжанова, 11 и сдать следующие документы:

- заявление;
- документ об образовании;
- фотографии 4,5х6 (три штуки);
- копии свидетельства о рождении.

За справками обращаться по телефону: 22-6-90.

АЛМАТИНСКАЯ ВОЕННАЯ АКАДЕМИЯ

Специальности: мотострелки, автомобилисты, инженеры, артиллеристы, воспитатели-правоведы, тыловики, танкисты, связисты, специалисты ракетно-артиллерийского вооружения.

АКТЮБИНСКОЕ ВЫСШЕЕ АВИАЦИОННОЕ УЧИЛИЩЕ

Специальности: командно-тактическая:

а) фронтовая авиация,

б) армейская авиация, штурманская-тактическая, штурманская боевого управления авиация, инженеры радиоэлектронного оборудования и авиационного вооружения;

инженерная:

а) самолеты,

б) вертолеты,

в) авиадвигатели.

ВОЕННЫЙ ИНСТИТУТ ПОГРАНИЧНЫХ ВОЙСК

Специальности: командиры взводов, воспитатели-юристы, связисты, служба собак.

ВОЕННЫЙ ФАКУЛЬТЕТ АКАДЕМИИ ГРАЖДАНСКОЙ АВИАЦИИ

Специальности: командно-тактическая связь, радиотехническое обеспечение. Также принимаются документы для желающих поступить в военные училища **РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ.**

ЭТО:

АРМАВИРСКОЕ ЛЕТНОЕ, РЯЗАНСКОЕ ВОЗДУШНО-ДЕСАНТНОЕ, ОМСКОЕ ТАНКОВОЕ, КРАСНОДАРСКОЕ СПЕЦСВЯЗИ

Вступительные экзамены (тестирование) в военные училища РК сдаются при Алматинской военной академии по следующим предметам: русский язык, математика, физика, история Казахстана, профотбор, физическая подготовка.

В военные училища и на военный факультет принимаются лица мужского пола, имеющие законченное среднее образование, годные по состоянию здоровья в возрасте от 17 до 21 года. Прослужившие срочную военную службу - не старше 23 лет.

Абитуриенты и курсанты военных училищ обеспечиваются бесплатным проездом, питанием, общежитием. В период обучения курсантам 2 раза в год предоставляется отпуск зимой – продолжительностью до 2-х недель, летом – 30 суток.

После окончания высших военных училищ выпускникам выдается диплом о высшем образовании (равный диплому гражданских институтов). Курсантам, окончившим средний инженерный факультет Алматинской военной академии и средние технические училища – диплом о среднетехническом образовании. В них срок обучения – 3 года. В высших училищах – 4 года. Всем выпускникам училищ присваивается звание "лейтенант". На основании Закона Республики Казахстан "О статусе и социальной защите военнослужащих и членов их семей" для военнослужащих установлены те же льготы, что перечислены выше.

О ПОРЯДКЕ ПОСТУПЛЕНИЯ В ЩУЧИНСКИЙ ВОЕННЫЙ ЛИЦЕЙ

Срок обучения – 3 года.

Специальность: командир мотострелкового отделения (для прохождения действительной военной службы по контракту).

В ЩВЛ принимаются юноши в возрасте 15-16 лет, успешно окончившие 9 классов, физически здоровые, спортивно развитые, с примерным поведением. Преимущество имеют воспитанники детских домов и дети из многодетных семей.

Процесс обучения предусматривает углубленное изучение казахского, русского и английского языков, освоение компьютерной грамоты, курса этики и эстетики, основ законодательства РК и одного из видов единоборства.

По окончании ЩВЛ выпускникам выдается диплом о получении профессионального военного образования, удостоверение классного специалиста ВС, диплом по специальности механика по ремонту автотракторной техники, удостоверение на право управления автомобилем по категории "С" и присваивается звание "сержант".

В течение 1 и 2 курса учащиеся имеют статус "лицеист", по окончании 2 курса они принимают присягу и подписывают контракт с начальником ЩВЛ о прохождении действительной военной службы в должности сержантов в ВС РК сроком на 5 лет в календарном исчислении. С этого момента они становятся курсантами и зачисляются на действительную военную службу. Все права и обязанности распространяются в полной мере и на курсантов. Выпускники ЩВЛ, подписавшие контракт на второй срок, будут иметь возможность обучаться в ВУЗах (гражданских) на заочных отделениях за счет Министерства обороны РК.

С. КАЛИТОВ,
ответственный исполнитель Нуринского райвоенкомата, прапорщик.

МЕКТЕП ӨМІРІ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Киевка № 2 қазақ орта мектебінің 1-ші сынып мұғалімі Жанқуатова Күлпәш Дәукесқызының дүниетану сабағынан пресс-конференция өткізуі семинарға қатысушы аудан ұстаздарының назарын ерекше тартты. Ұстаздың басты мақсаты - әуелі білімдік тұрғыда оқушылардың "Қоғам" тақырыбы бойынша алған білімдерін бекіту, санасын, қабілетін жан-жақты дамыту және шығармашылық

жұмысқа толық қатыстыру болды. Сонсоң тәрбиелік тұрғыда табиғатымыздың қадір-қасиетін оқушыларға жете таныту, оған деген сүйіспеншілігін арттыра отырып, айналадағы ортаны қорғауға үйрету болды. Көрнекіліктері Буклет, "Қоғам", "экология" сөздер "экология", "пресс-конференция". "Экология" тақырыбына салынған суреттері назар аударарлық. Сабақ барысы: І. Ұйымдастыру кезеңі. - Біз Егеменді ел болдық, өмірге көп жаңалықтар енгізіліп жатыр. Жиі депутаттар жиналыстары өтеді, шет елдерден келген қонақтармен кездесулер өтіп жатады, Президент халықпен, журналистермен кездеседі. Осы жиындарда еліміздің келешегі туралы көп мәселелер шешіледі. Ұлы адамдармен, Президентпен, депутаттармен кездесулер - бұл пресс-конференция. Бүгінгі дүниетану сабағымыз осы пресс-конференция түрінде өтеді, - деді ол. ІІ. "Қоғам" тақырыбы бойынша алған білімдеріңді корреспонденциялық рейд ретінде қайталаймыз. Сендер ауызша журнал тілшілері ретінде жұмыс істейсіңдер. Берілген тапсырмаға байланысты "тілшілер" сөйлейді.

Отбасы, менікі және біздікі дегенді, қалай түсінуге болады, Мекенжай, "Үнемді болу" дегенді қалай түсінесіңдер?

Мектеп туралы не айтуға болады? Жол туралы және жолаушылардың қандай көліктермен жүргені тиімді? Өз Отаныңды сипатта, Алматы, Астана қалалары туралы әңгімелеу қажет. Енді сендер халық депутаттары боласыңдар, ал мен тілшімін. Сендерге сұрақ қоямын, ал сендер сол сұраққа жауап беріп отырасыңдар.

Ата Заң деген не?, Қазақстан Республикасының Елбасы кім?

Адам құқығын қорғайтын заңдарды кім шығарады? Ақысыз білім алу құқығы қалай іске асады? Оқушылар жақсы әзірліктен қатысты. Өткен сабақта "Бала құқығы жайлы конвенция" туралы айтылған Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев басқа елдерге барып, журналистердің қойған сұрақтарына жауап берді. Бұл - пресс-конференция. Сұрақтарға жауап бере білген оқушы "президент" болады, ал басқалары-журналистер. "Президентке" қойылатын сұрақтар: Біріккен Ұлттар ұйымының Бас Ассамблеясы деген не? Баланың қандай құқығы бар? Сөз бостандығы жайында не білесіздер? Өмірде осы тақырыпта көрсетілген құқықтың қай түрі жүзеге асып келеді?

Мұғалім: - Сұрақтарға жауап алдыңдар, ал енді сол жауапты журналистер газет бетіне жазады ғой, ал сендер не жазасыңдар?

(Сұрақ-жауап).

Тақтада "Экология" деген сөз жазылған. Сөздің мағынасын түсіндіру. "Сарыарқа" күйі естіледі, ал мұғалім күйдің әуенімен түсіндіреді. Экология - деген қоршаған дүниені қорғау, таза ауа. Бүгінгі сабақта осыған тоқталамыз. Қазақ халқы ежелден туған жерін, табиғатын сүйе, сыйлай, қадірлей білген. Қазақ халқының табиғатты қорғау дәстүрлері оның тұрмыс жағдайымен, салт-санасы мен ырымына байланысты болған.

(Сурет көрсету) Міне, ата мен әже, ай мен күнге, жұлдыздарға қарай, олардың тууы мен батуына қарап, таза ауамен дем алып рахат өмір сүруде. ("Елім-ай" әнінің әуені естіледі).

Мұғалім: Не болды? Қаладағы көп зауыттардың түтінінен, ғарышқа ұшқан ракеталардың түтінінен, ластанған өзен суларынан, орманда, далада өліп қалған аң, құстардың иісінен ауа кірленеді. Ауа кірленсе, табиғаттағы барлық тіршіліктің өмірі де қиыншылыққа ұшырайды, денсаулық төмендеп нашарлайды, өсімдіктер құрап қалады. (Осы әңгімеге лайық сурет көрсету). Сондықтан біз қоршаған дүниені қорғауымыз керек, лас суды адам іше ме? Ал іше қалса не болар еді? Лас су өсімдік пен жануарларды суаруға да жарамайды. Сондықтан судың, ауаның, табиғаттың тазалығын сақтау керек.

Қорытындылау: Айналадағы дүниені қорғау-бүкілхалықтық іс. Сондықтан міндеттер тұр. - Әр халық, әр ел өз жерінің жағдайын жақсы білуге тиіс. Оны таза сақтауға ат салысуы керек.

Пысықтау. Ойын жүргізу "Экологтармен кездесу".

Эколог-табиғатты қорғау жағында қызмет істейтін мамандық.

(сөздік дәптерге жазғызу).

Сұрақ: Не зияңды?

Оқушылар түрлі жауап береді.

Қорыту және бекіту.

Табиғатты қорғауға қандай үлес қосасыңдар және табиғат туралы не айтуға болады?

Міне, өзінің білімі мен бай тәжірибесі, ізденгіштігі мен талпынысы арқасында аудан, облыстық дәрежеде шынайы түрде танылып, жас жеткіншектердің сүйікті ұстазына айналған Күлпәш Дәукесқызының аудандa өткізілген семинар кеңесін көпке насихаттаудың берешегі мол. Сол үшін де оның әрбір сабағын мектеп табалдырығын жаңадан аттап, оң-солын енді тани бастаған бүлдіршіндеріміздің көкейінен орын алып тез игерту мақсатында әдейілеп тұрып газет арқылы дүркін-дүркін насихаттаудамыз.

Күлпәш табиғи бай мінезді, білсем, үйренсем деп талпынатын жас ұстаз. Біз оның сондай бір биязылықпен аспай-тасымай жас ұрпақ жолында талмай еңбек етуді ғана мақсат тұтатынын ұққандай болдық. Әттеген-айы, аудан мектептерінен Күлпәштің өзі тектес әріптестерінің бұл семинарға толықтай қатыса алмауы болды. Күлпәштай білікті ұстаздан үйреніп, білімді шәкірт тәрбиелесек, көптің көңілінен шығып Киевка қазақ орта мектебінің бастауыш сынып жетекшілеріндегі ата-аналар құрметіне бөленсек, жақсы болатыны даусыз. Үмітжан, Шара, Сәуле бастаған осындағы балғын бөбектерді аялы алақанында ұстап, білім нәрін сепкен ұстаздардың тамаша тәжірибелерінің діңгегі осы мектептің бастауыш сыныптары оқу ісінің меңгерушісі Күлпәш Дәукесқызының үлгілі ісінен таралып жатса керек. Күлпәш қазір білімін шыңдап, Евразия университетінің бастауыш сынып бөлімінің 3 курсында оңдағыдай оқып, білімнің шыңар шыңына құлаш жетелеуде. Білімің ұштала, еңбегің ұштала түссін, Күлпәшжан.

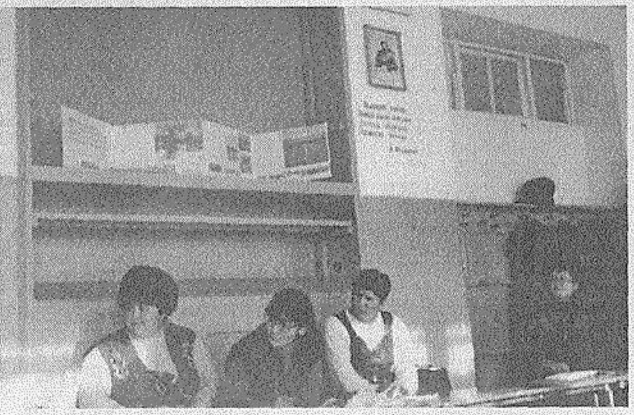

Шәмей БІЛГІШБАЙҚЫЗЫ.

Суретте: Киевка № 2 қазақ орта мектебінде өткен семинардан аудан мектептері бастауыш сынып жетекшілерінің бір көрінісі.

НАМ ПИШУТ

КОГДА УЧИТЕЛЬ – ЕЩЕ И ДРУГ

В Кировской средней школе начал работать кружок юнкоров и это очень здорово, потому что в последние годы о таком явлении редакции стали просто-напросто забывать. Мы приветствуем руководителя кружка Р.К. Кирибаеву, преподавателя русского языка и литературы и обещаем поддержку со своей стороны. А сегодня знакомим читателей с первым выполненным заданием нашей юной корреспондентки, рассказывающей об интересном человеке, которого нашла ученица в своем классном руководителе.

Людей неинтересных в мире нет.
Их судьбы – как истории планет
У каждого – все особое, свое
И нет планет, похожих на нее.

Наш класс не назовешь идеальным, но уже четвертый год работает с нами Эмма Андреевна Маргус. Совсем маленькими пятиклассниками пришли мы к ней, а сегодня мы уже взрослые, многое умеем, знаем. Но всегда в трудную минуту мы спешим к нашей Эмме Андреевне.

Еще совсем юной мечтала Эмма Андреевна стать учителем, дома играла "в школу" с подружками, всегда была учительницей, для этого ей папа сделал специальную доску, где она писала мелом, "объясняла уроки". В мечтах о школе, прошло детство, окончены 8 классов. Эмма Андреевна едет поступать в Саранское училище на отделение учителей начальных классов с правом преподавания немецкого языка. Оканчивает успешно педучилище, поступает на работу в Кировскую среднюю школу преподавателем немецкого языка, где трудится вот уже 23 года.

Эмма Андреевна отличается своей строгостью, подтянутостью, добрым, отзывчивым сердцем. Никогда за все четыре года не повысила она голоса, ни разу никого не оскорбила, в класс всегда заходит с улыбкой, доброжелательна. Мы понимаем, что за этой улыбкой кроется кропотливая работа, ведь истинное мастерство учителя в том и состоит, когда за улыбкой учителя прячется школьное однообразие и каждый день кажется новым.

Мы считаем, что Эмма Андреевна по-своему аттестована как учитель, добрым, приветливым отношением ребят нашего класса и нашей любовью. Для нее дети, не только цель и смысл, но и главная опора. Она настолько близка к нам, что не стесняется советоваться с нами, как с равными себе. Мы же от этого стараемся быть только лучше, ведь вера в ребят – великое дело.

Мы часто слышим по телевидению о разных современных методах и приемах воспитания. На этот счет нам хочется сказать так – главными методами нашего классного руководителя являются человечность, доброта, справедливость. А еще мы любим ее уроки – уроки немецкого языка. Сколько же знает Эмма Андреевна о Германии, ее городах, морях! Как интересно она ведет свои уроки, как умело связывает каждый материал с жизнью нашей Родины – Республикой Казахстан. Порой мы удивляемся ее знаниям по русскому и казахскому языкам.

Очень жаль, что совсем скоро придется нам с Вами проститься, но мы верим, что Вы никогда нас не забудете, будете нам писать, ведь где бы Вы ни были, Ваши корни останутся здесь, на Вашей и нашей Родине – Казахстане.

Сейчас нам вспоминаются строки школьной песни "Когда уйдем со школьного двора", которую мы по традиции будем петь на нашем выпускном вечере, и так становится грустно, что Вы уезжаете и как бы обращаетесь ее словами к нам. Но мы будем верить, что Вы еще не раз приедете к нам. А может, даже и на выпускной?

Спасибо за Ваши уроки и доброе сердце, за Вашу надежность и справедливость. Мы всегда будем помнить Вас и любить. А сегодня на Ваших последних уроках мы не можем не осознавать, как много сделано для нас этой маленькой, скромной, до боли родной, учительницей. Мы желаем Вам мудрости, счастья, счастливых дорог.

Ирина ГААК,
ученица 8 "А" класса, Кировской средней школы.

ХОТИТЕ ПОМЕНЯТЬ ФАМИЛИЮ — ДЕЛАЙТЕ ЭТО ПРАВИЛЬНО

КОММЕНТИРУЕТ СПЕЦИАЛИСТ

Перемена фамилии, имени и отчества гражданами Республики Казахстан допускается по достижении ими 16-летнего возраста и производится районными, городскими отделами ЗАГС по месту жительства заявителя, после чего выдается свидетельство о перемене фамилии, имени, отчества.

Разрешение же для этого выдается в тех случаях, когда на то имеются уважительные причины, а именно:

- неблагополучность фамилии, имени, отчества;
- трудность их произношения;
- желание супруга носить общую с другим супругом фамилию, если при регистрации брака они остались на добрачных фамилиях;
- желание супруга вернуть добрачную (родовую) фамилию, если об этом не было заявлено при расторжении брака;
- желание носить фамилию, одинаковую с детьми от первого брака, в тех случаях когда брак не расторгается;
- желание носить добрачную (родовую) фамилию, если супруг умер;
- желание носить общую с детьми фамилию, если супруг умер, а заявитель (заявительница) был на добрачной фамилии;
- желание носить фамилию отчима (мачехи), воспитавшего заявителя, или отчество по имени отчима, когда усыновление не может быть оформлено;
- желание носить фамилию матери (отца), если отец (мать) не принимал участия в воспитании заявителя;
- желание носить фамилию деда, бабки или другого лица, фактически воспитавшего заявителя, если родители не принимали участие в воспитании заявителя, а усыновление не может быть оформлено;
- желание носить фамилию по имени лица, фактически воспитавшего заявителя, если отец не принимал участие в воспитании заявителя;
- желание носить фамилию и имя, соответствующие избранной заявителем национальности (при разных национальностях родителей);
- желание носить фамилию, производную от имени отца или деда по национальным традициям. Фамилия по национальным традициям также может быть присвоена при рождении ребенка, лицам, не достигшим 16-летнего возраста, по заявлению родителей. При присвоении фамилии по национальным традициям используются определенные принципы написания фамилии и отчества казахов путем изменения несвойственных казахскому языку аффиксов:

-ов, -ев, -ова, -ева, ин-, -н, -ины, -на, -овна, -евна, -ович, -евич, а вместо них в отчестве употреблять: ұлы, қызы в слитном написании, например, вместо Байкенов Оспан Омарович – Байкен Оспан Омарұлы, Кадырова Рысты Мадиевна – Кадыр Рысты Мадикызы.

В соответствии со статьей 15 Гражданского Кодекса Республики Казахстан допускается написание имени лиц казахской национальности следующим образом:

Кадырова Рысты Мадиевна – Мадикызы Рысты,

Байкенов Оспан Омарович – Омарұлы Оспан.

То есть, имя отца практически заменяет фамилию и в обязательном порядке стоит на первом месте, затем имя, тогда отчество не записывается.

В случаях неблагозвучности фамилии, также отдавая дань восточной антропонимической традиции, бытовавшей в жизни казахов, допускается по собственному желанию принимать "и" при обозначении фамилии:

Кошкарова Сара Акимовна – Кошкари Сара Акимкызы.

При написании фамилии, личных имен и отчеств лиц казахской национальности не допускается раздельное написание, независимо от количества слов в личном имени:

Абилкасым (а не Абил-Касым), Гулсара (а не Гул-Сара), Сейдахмет (а не Сейд-Ахмед).

Прибавление к фамилии слов – тегі (переводится как фамилия), ұрпағы – (поколение), немересі – (внук), шөбересі – (правнук) и так далее – не допускается.

К ходатайству о перемене фамилии, имени, отчества прилагаются документы, подтверждающие причины, и в связи с которыми заявитель просит их изменить. Такими документами могут быть:

- свидетельство о рождении заявителя;
- свидетельство о заключении брака, если заявитель состоит в браке;
- свидетельство о рождении несовершеннолетних детей (если у заявителя имеются несовершеннолетние дети);
- свидетельство об усыновлении (удочерении) либо свидетельство об установлении отцовства (если таковые были зарегистрированы органами ЗАГС);
- свидетельство о расторжении брака (если заявитель ходатайствует о присвоении ему добрачной фамилии в связи с расторжением брака);
- две фотографии заявителя;
- автобиография заявителя.

При подаче ходатайства о перемене фамилии, имени, отчества заявителем предъявляется удостоверение личности либо паспорт гражданина Республики Казахстан (военнослужащим – документ, удостоверяющий личность), а лицам, достигшим шестнадцатилетнего возраста и не получившим паспорт – свидетельство о рождении.

Перемена фамилии, имени, отчества связана с определенными последствиями, как необходимость обмена паспорта, удостоверения личности и некоторых других документов заявителя, платы госпошлин, а также в случае расхождения сведений, имеющихся в документах, становления факта принадлежности правоустанавливающих документов в судебном порядке и так далее.

Рассмотрение ходатайства производится лишь при наличии в архивах органов ЗАГС записей актов о рождении и заключении брака (если заявитель состоит в браке) лица, желающего переменить фамилию, имя, отчество. В тех случаях, когда записи актов о рождении или заключении брака утрачены, ходатайства могут быть рассмотрены только после восстановления записей.

Для правильного решения вопроса о перемене фамилии, имени, отчества орган ЗАГС истребует копии актов о рождении его несовершеннолетних детей, а в соответствующих случаях – копии записей актов об усыновлении, установлении отцовства, о расторжении брака. Также при необходимости истребует от заявителя и соответствующих учреждений дополнительные сведения или документы и на основании полученных материалов составляют заключение, в котором изменено содержание ходатайства, обоснованность перемены фамилии, имени, отчества, результаты проверки о возможности перемены заявителю фамилии, имени, отчества.

При удовлетворении ходатайства перемена фамилии, имени, отчества должна быть зарегистрирована в месячный срок. В случае пропуска этого срока разрешение на перемену фамилии, имени, отчества утрачивает силу.

Г. АШКЕНОВА,
начальник отдела ЗАГСа Нуринского района.

ШКОЛЬНАЯ ЖИЗНЬ

ПРОЩАЙ, ЗИМУШКА-ЗИМА!

Завершилась зима. В ознаменование победы сил света и тепла над силами холода за семь недель до Пасхи в старые времена отмечался дохристианский еще праздник – Масленица. Этот праздник – подобно Наурызу – не поощрялся в СССР под флагом борьбы с религиозными пережитками, но также сумел сохраниться до наших дней. Как и с Наурызом, с Масленицей увязывают проводы зимы. А главное отличие этого праздника, после которого начинается Великий пост,– обилие блинов и разгульное веселье. Считалось, что чем больше съешь их за неделю, тем богаче и сытнее будешь жить дальше.

Каждый день Масленицы имеет свои названия и правила. Понедельник назывался "встреча", когда строили снежные горки, катались на качелях, с песнями и плясками провозили чудо-дерево, разнаряженное бубенцами, колокольчиками, цветными лоскутками. Затем принимались возить Масленицу – весельчака, переодетого женщиной, на санном поезде, в передние сани которого впрягали до десятка и более лошадей, угощались блинами. Первые блины отдавались на помин души нищенскому народу.

Вторник назывался "заигрыш" когда в свои права забав и веселья вступала молодежь. Но был и другой тайный смысл этих гульбищ – все такие удовольствия клонились к сватовству, чтобы после Великого поста свадьбы играть, новые семьи создавать.

На среду – лакомку главная роль отводилась теще, сзывались все родные. В широкий четверг проходили народные гуляния, велись баталии по взятию снежных городков, кулачные бои. Пятница называлась "тещины вечера": зятья ходили в гости к тещам. Суббота – "золовкины посиделки", когда молодая невестка приглашала в гости всю свою родню.

Воскресенье – "прощеный день". Прощались с Масленицей, с сытым празднованием. Просили у родных и знакомых прощения за нанесенные обиды.

Этот старинный веселый праздник, увязанный с проводами зимы, прошел в Киевской средней школе № 1. Было на празднике и чудо-дерево, увешанное лоскутами, каждый из которых таил в себе загаданное желание, и веселый Масленица, и чучело Зимы, которое было принародно сожжено, и игры в снежки. А предшествовали этому прошедшие в каждом классе выставки-ярмарки, где недорого можно было купить домашнюю утварь, поделки, школьные принадлежности, кондитерские изделия, приготовленные своими руками, в том числе конечно, и блины. А вырученные от ярмарки средства каждый класс мог использовать на предстоящий ремонт или другие нужды.

Так веселая Масленица – традиция далекой старины, в чем-то очень похожая на праздник Наурыз мейрамы, стала днем радости и веселья в один из школьных трудовых дней с его каждодневными заботами и проблемами.

Л. ГОРДИЕНКО.

Выражаем сердечную благодарность!

Нашу семью постигло большое горе: после тяжелой, непродолжительной болезни ушел из жизни наш дорогой сын, брат муж, отец — Абдрахманов Асылхан. От всей души хотим выразить благодарность людям, пришедшим на помощь в эти тяжелые для нас дни: главврачу райбольницы им. М.Н. Масалиной, Б.О. Еспаеву, врачу-терапевту СВА Г.А. Аубакировой, медсестре Ш. Тохтаровой и другим медработникам этих медучреждений.

Огромную благодарность за помощь и поддержку также выражаем всему коллективу электросетевого района и особенно его руководителю Н.Б. Бапанову и технику по учету Н.Н. Агафоновой, а также коллективу ТОО "Жаксыбай" в оказании неоценимой моральной и материальной поддержки при организации похорон нашего горячо любимого брата, мужа, отца Абдрахманова Асылхана Исаковича.

Желаем всем крепкого здоровья, счастья, семейного благополучия, успехов в труде.

Семья Абдрахмановых.